

5. Verejno-spoločenský a politický život

5.1 Verejno-spoločenský život

Prvou Trenčianskou roka 2020 je Zuzanka

Prvou Trenčiankou roka 2020 je Zuzanka. Narodila sa vo štvrtok 2. januára o 11.55 hodine v trenčianskej pôrodnici mamičke Kataríne Balkovej. Dievčatko vážilo 4490 gramov a meralo 53 centimetrov, doma už má 3-ročného bračeka Miška.

V piatok 3. januára navštívil prvú občianku mesta Trenčín narodenú v roku 2020 na Gynekologicko-pôrodníckej klinike trenčianskej Fakultnej nemocnice primátor mesta Richard Rybníček. Mamičke odovzdal pamätný list a malej Zuzanke zlatú retiazku.

Zároveň zablahoževal aj mamičke z obce Cigeľ, ktorá priviedla na svet prvé bábätko v novom roku – Tereška sa narodila už o 1.40 hodine, s váhou 4220 gramov a 52 centimetrami.

www.trencin.sk 03.01.2020

Pomocná evidencia 001/01/2020

Rekordná návštevnosť Trenčianskeho hradu

V roku 2019 navštívil Trenčiansky hrad rekordný počet 152 189 osôb. Najvyšší počet turistov zaznamenal hrad opäť

predovšetkým počas letnej sezóny. Túto stúpajúcu tendenciu návštevnosti môžeme sledovať už niekoľko rokov.

„Návštevnosť hradu má za niekoľko posledných rokov stúpajúcu tendenciu, avšak takéto rekordné množstvo návštevníkov vo svojej stáročnej histórii ešte nezaznamenal,“ vyjadril sa k tomuto úspechu riaditeľ Trenčianskeho múzea **Peter Martinisko**. V porovnaní s rokmi 2012 a 2013, kedy na hrad zavítalo viac ako 80 tisíc návštevníkov, ide o takmer dvojnásobný nárast návštevnosti.

Medzi ďalšie významne navštevované objekty Trenčianskeho múzea v Trenčíne môžeme zaradiť i Katov dom s počtom návštevníkov 7 741 osôb a Kostnicu / Karner sv. Michala, kde v porovnaní s rokom 2017 stúpila návštevnosť na takmer dvojnásobok. K nárastu ich návštevnosti prispeli i nové zaujímavé expozície. Spomedzi pobočiek mimo Trenčína sa rastúcou návštevnosťou môže pochváliť predovšetkým Draškovičovský kaštieľ v Čachticiach, ktorý v minulom roku privítal takmer 4300 návštevníkov.

„Veríme, že pripravované akcie, výstavy, prednášky a pedagogické programy pre jednotlivé objekty v správe Trenčianskeho múzea nesklamú svojich priaznivcov a návštevníkov ani v roku 2020,“ doplnil riaditeľ Peter Martinisko.

Celková návštevnosť všetkých subjektov Trenčianskeho múzea v Trenčíne medziročne stúpila o viac ako 16 tisíc návštevníkov na 175 465 osôb.

www.muzeumtn.sk 14.01.2020

Pomocná evidencia 014/01/2020

Stále pracovisko Úradu pre verejné obstarávanie

V poradí druhé vysunuté stále pracovisko Úradu pre verejné obstarávanie (ÚVO) má sídlo v budove Úradu Trenčianskeho samosprávneho kraja (TSK). Spolu s trenčianskym županom

Jaroslavom Baškom ho v utorok 14. januára otvoril predseda ÚVO **Miroslav Hlivák**.

Traja pracovníci kancelárie budú podľa Hliváka pomáhať pri vzdelávaní a metodickom usmerňovaní vyhlasovateľov súťaží a výklade zákona o verejnom obstarávaní. Trojica pracovníkov ÚVO je podľa Hliváka pripravená metodicky usmerňovať vyhlasovateľov verejných súťaží a posúdiť príslušné dokumenty ešte pred spustením procesu verejného obstarávania.

„Našou snahou je, aby stále pracovisko bolo určené predovšetkým pre najmenších obstarávateľov. Chceme sa zaujímať aj o tieto súťaže, pretože aj pre starostu obce s obmedzeným rozpočtom je dôležité, aby mal správne nastavenú verejnú súťaž a efektívne použil verejné zdroje. Pevne verím, že našou činnosťou prispejeme k tomu, že kvalita verejných súťaží v trencianskom regióne porastie,“ vyhlásil predseda ÚVO.

www.webnoviny.sk 14.01.2020

Pomocná evidencia 015/01/2020

Oslavy výročia jaslovskej bitky v Trenčíne

V stredu 15. januára sa v Trenčíne konali oslavy 75. výročie jaslovskej bitky a Dňa raketového vojska a delostrelectva. Podujatie pripomenulo 75. výročie rozhodujúcej bitky proti fašistickým hitlerovským vojskám pri poľskom meste Jaslo. Táto bitka bola najväčším a najúspešnejším vystúpením československého delostrelectva počas 2. svetovej vojny.

V jaslavskej operácii bolo nasadených päť delostreleckých plukov z 1. československého armádneho zboru s 2500 vojakmi a dôstojníkmi, vyzbrojenými húfnicami, kanónmi a mìnometmi.

www.teraz.sk 15.01.2020

Pomocná evidencia 018/01/2020

V areáli Meriny plánujú vybudovať nákupný areál

V Trenčíne plánujú vybudovať ďalšie obchodné centrum. Stáť by malo v areáli bývalej textilnej fabriky Merina. Spoločnosť Construction Services predstavila svoj zámer na

výstavbu objektu, ktorého súčasťou by mala byť samoobslužná prevádzka a doplnkové obchody.

Za projektom stojí aj developerská spoločnosť TM Real, ktorá má za sebou viacero obchodných centier –

City Park v Leviciach, Trnave a Rovinke pri Dunajskej Lužnej. Priestory v nich si prenajímajú značky, ako sú dm drogerie markt, KiK alebo PEPCO. Nový nákupný areál by sa mal nachádzať v bezprostrednej blízkosti obchodného centra MAX.

„Jeho otvorenie na jednej strane poskytne trenčianskym obyvateľom širšiu ponuku maloobchodných služieb a zvýši konkurenciu na trhu, na druhej strane však príliš široká maloobchodná ponuka v jednej lokalite môže viesť k saturácii, ktorá z dlhodobého hľadiska nemusí byť pre mesto prospešná,“ uviedol vlastník nákupného centra MAX. V zámere sa uvádza,

že prevádzka prispeje k rozšíreniu plôch občianskej vybavenosti Trenčína.

S výstavbou by mohli začať už v tomto roku, pričom objekt plánujú dokončiť v roku 2021. Investor počíta s nákladmi na výstavbu vo výške približne 3,5 milióna eur. Prevádzky podľa zámeru by vytvorili 104 nových pracovných miest. Stavba by mala zabráť takmer šesťtisíc štvorcových metrov.

Projekt počíta aj so strešnou zeleňou a 269 parkovacími miestami. Pre potreby obchodného centra bude potrebné prebudovať existujúcu križovatku na ulici Generála Milana Rastislava Štefánika na turbookružnú križovatku, ktorá bude slúžiť prevažne pre osobnú dopravu. Už sú známe aj stanoviská jednotlivých úradov a verejnosti. Pripomienky vyjadrilo len ministerstvo dopravy.

Mesto Trenčín zámer investora víta. Vyplýva to aj zo zmeny územného plánu, ku ktorej došlo v roku 2019. Potvrdila to hovorkyňa mestského úradu **Erika Ságová**.

„V územnom pláne je toto územie definované ako polyfunkčná zóna,“ uviedla. Preto mesto navrhlo investorovi, aby nad obchodmi vybudovali aj byty. Nemá to však v pláne.

„Je na investorovi a požiadavkách trhu, či ďalšie obchody v meste budú fungovať,“ dodala. Napriek tomu plány investora hodnotia pozitívne: „Vnímame to ako impulz, ktorý naštartuje zmenu brownfieldu na nové využitie.“

Areál sa tak môže dočkať oživenia po desiatich rokoch, odkedy textilka Merina v roku 2009 skončila s výrobou. Fabriku s vyše storočnou históriou položila hospodárska kríza a odvtedy bola väčšina priestorov nevyužitá. Kedysi sa spolu s Ozetou zaslúžila o charakteristiku Trenčína ako mesta módy. Bývalé výrobné a skladové priestory fabriky stratili svoj účel a výstavbou nákupného centra dôjde k ich zbúraniam.

www.hnonline.sk 21.01.2020

Pomocná evidencia 027/01/2020

Starý železničný most získa Trenčín

Vláda SR na svojom rokovaní v stredu 22. januára vyčlenila 456 tisíc eur pre Trenčín na odkúpenie starého železničného mosta. Ten je dnes mimo prevádzky a Železnice SR ho neplánujú ďalej využívať. Naopak, mesto už dlhší čas deklaruje silný záujem získať ho do majetku a premeniť ho na promenádu, zelený most pre chodcov a cyklistov.

„Som naozaj rád, že premiér **Peter Pellegrini** dodržal svoj sľub z 11. októbra 2019, kedy som mu vysvetlil náš strategický

záujem o most a požiadal som ho o pomoc v tejto veci. Ďakujem aj podpredsedovi vlády **Richardovi Rašimu**, ktorý materiál na rokovaní vlády predložil. Pre naše mesto je to dobrá správa,“ povedal po rozhodnutí vládneho

kabinetu primátor Trenčína **Richard Rybníček**.

Starý železničný most spája centrum mesta s pravým brehom Váhu. Už dnes ide o frekventovanú spojnicu prostredníctvom lávky popri moste.

„Chceme z neho urobiť kolonádu, pobytový zelený most s aktivitami pre relax a oddych,“ uviedol Richard Rybníček s tým, že by šlo o využitie celého mosta. „Chceme využiť i jeho hornú nosnú konštrukciu na priestor pre šport, vyhliadku a ďalšie aktivity. Na moste počítame i s výraznou výsadbou zelene. Nie je to však otázka tohto ani budúceho roka.“

www.trencin.sk 29.01.2020

Pomocná evidencia 036/01/2020

Poslanci súhlasili s kúpou starého železničného mosta

Starý železničný most ponad rieku Váh prejde do majetku mesta Trenčín. Poslanci na rokovaní mestského zastupiteľstva v stredu 5. februára odsúhlasili podmienky kúpy nevyužitého mosta od Železníc SR za 456 tisíc eur.

Na uvedenú transakciu bola trenčianskej samospráve poskytnutá štátna dotácia v plnej výške. Podľa primátora **Richarda Rybníčka** bola pripísaná na účet mesta 31. januára 2019. Trenčianska radnica chce v prvom rade využiť most pre peších a cyklistov, ale chce zvýšiť tiež jeho celospoločenskú hodnotu a vybudovať tu aj priestor na relaxačné aktivity.

Predmetom budúcej kúpnej zmluvy medzi mestom Trenčín a Železnicami SR je samotný železničný most s dĺžkou 258 metrov a tiež príslušné pozemky pod touto stavbou v katastrálnych územiach Trenčín a Zlatovce o celkovej výmere 760 metrov štvorcových. Okrem kúpnej ceny 456 tisíc eur poslanci schválili aj ďalšie podmienky transakcie. Jednou z nich je záväzok mesta zachovať verejnoprospešný účel využívania mosta po dobu najmenej 10 rokov.

www.webnoviny.sk 05.02.2020

Pomocná evidencia 050/01/2020

Združenie kresťanských seniorov pôsobí už 25 rokov

„Dôstojnosť človeka si vyžaduje, aby v staršom veku, najmä v dôchodku, životná úroveň seniora bola úmerná životným potrebám, vrátane jeho duchovnej a kultúrnej dimenzie,“ píše sa v stanovách Združenia kresťanských seniorov (ZKS).

Členovia ZKS Trenčín – mesto sa zišli v pondelok 10. februára na svojom pravidelnom stretnutí. Pri príležitosti 25. výročia zriadenia ZKS na Slovensku zavítali do klubu aj primátor

mesta **Richard Rybníček**, predseda ZKS Slovenska **Peter Mach** a podpredsedníčka **Marta Gregušová**.

Pri založení celoeurópskej organizácie Európska únia seniorov v Madride sa v roku 1995 Slovensko hneď stalo jej členom a vo februári 1995 bola zriadená samostatná organizácia Združenie kresťanských dôchodcov. V júni 1996 pod vedením **Ladislava Kvasničku**, ktorý sa stal koor-

dinátorom v trenčianskom regióne, sa konala aj v Trenčíne zakladajúca schôdza Združenia kresťanských dôchodcov. Zakladajúcimi členmi boli aktívne ženy **Daniela Pešková**, **Darina Tinková**, **Alžbeta Trusinová**, **Celestína Šimurková** a **Alžbeta Soukalová**.

Na zakladajúcej schôdzi klubu Trenčín sa členovia stretli už 5. júna 1997. Od roku 2003 nesie názov Združenie kresťanských seniorov. V úlohe predsedu trenčianskeho klubu sa postupne vystriedali Daniela Pešková, **Vojtech Filín**, Darina Tinková a dnes je pri kormidle **Anna Plánková**.

Činnosť klubu zahŕňa prednášky, besedy, turistiku, návštevy divadelných i koncertných podujatí, zájazdy, poznávacie pobyty, športové aktivity, púte, spoločenské akcie, brigády, dobrovoľnícku i vzájomnú pomoc a takto prispieva k aktívnemu procesu starnutia, k poznávaniu, zlepšeniu kondície a udržaniu zdravia, ale taktiež k prežívaniu dobrej a družnej atmosféry.

Info 03.03.2020

Pomocná evidencia 062/01/2020

Výstava návrhov revitalizácie pešej zóny

Od štvrtka 13. februára si návštevníci mohli pozrieť v Centre rozvoja mesta na Farskej ulici výstavu návrhov revitalizácie pešej zóny na uliciach Hviezdoslavova, Jaselská, Vajanského a Sládkovičova.

Ide o osem návrhov, ktoré sa zúčastnili urbanisticko – architektonicko – krajinárskej projektovej súťaže, vypísanej mestom v roku 2019. Podľa slov hlavného architekta mesta **Martina Bed'atša** zvíťazil návrh, ktorý sa výrazne odlišoval od ostatných už v prvom kole súťaže.

Autori víťazného návrhu.

„Podarilo sa nájsť vynikajúci návrh. Je na ňom veľmi cítiť dva faktory – jednak, že v tom tíme bol Trenčan, ktorý veľmi dobre pozná toto prostredie a jednak, že v tom kolektíve boli dve ženy. Možno sa to javí ako nie veľmi dôležité, ale ženy - architektky vnímajú verejný priestor inak, a preto si myslím, že návrh obsahuje určitú dávku jemnosti a harmonickosti,“ povedal na otvorení výstavy Martin Bed'atš.

Víťazný návrh na vernisáži predstavili členovia víťazného tímu Ateliér Art Trenčan **Tomáš Hanáček** a **Katarína Boháčová – Fejo**.

„Snažili sme sa harmonizovať to, čo tu je a nájsť spojovací motív, ktorým sa bude niest' celá pešia zóna, aby sme dokázali spojiť jednotlivé mikropriestory do harmonického celku,“ povedal Tomáš Hanáček.

Priestor od zastávky na Braneckého ulici až po mestskú vežu má rozlohu asi 14 tisíc metrov štvorcových. Ich konceptom bolo zjednotiť tento priestor, dať mu novú kvalitu, čisté línie,

vyčistiť ho od vizuálneho smogu a vytvoriť kus pešej zóny, ktorá plynulo nadviaže na Mierové námestie.

„Kládli sme si hlavné otázky, ako debarierizovať tento priestor, ako ho upokojiť a usporiadať ho,“ povedala Katarína Boháčová – Fejo. „Keď sme prišli na to, akých bariér sa potrebujeme zbaviť, tak sa nám veľmi pekne začal otvárať

príbeh nášho návrhu. Je relatívne racionálny, postavený na piatich dôležitých mikropriestoroch, z nich každý má svoju špecifickú identitu.“

Ide o priestor pred okresným úradom, parčík medzi úradom

a Gastrocentrom, miesto pred Posádkovým klubom, Vajanského ulica a nástupná plocha autobusovej zastávky na Braneckého ulici.

„Jedna z najdôležitejších vecí, ktoré sme riešili, aby sme priniesli relatívne vitálnu zeleň do tohto územia. Navrhujeme tam veľké množstvo stromov, trávových zostáv, trávnikov, ktoré dajú územiu oveľa mäkší charakter, klimaticky ho určite spríjemnia,“ povedala Katarína Boháčová – Fejo.

Prečo tam zelene nie je ešte viac, Tomáš Hanáček odpovedal: „Za tým je mnoho ako keby skrytých faktorov, ako sú inžinierske siete, isté podzemné stavby, o ktorých možno vieme len my, keď sme si to našťudovali. Sú miesta, kde nie je možné vysadiť viac stromov, pretože tam ide kanalizácia. Snažili sme sa vytypovať a presunúť niektoré inžinierske siete tak, aby tam vôbec bolo možné umožniť výsadbu, aby tam tie stromy mohli vyrásť. Spodná stavba je integrálnou súčasťou toho, čo sa deje hore.“

Podobne, ako pri rekonštrukcii Mierového námestia, aj v prípade tejto pešej zóny sa počíta s rekonštrukciou inžinierskych sietí.

V prezentácii na vernisáži predstavili zástupcovia Ateliéru Art podrobne jednotlivé mikropriestory a potom sa s ľuďmi, ktorí mali záujem, vybrali na prechádzku po riešenom území. Na tzv. urban walk s piatimi zastávkami zbierali navrhovatelia ešte ďalšie podnety a návrhy.

www.trencin.sk 14.02.2020

Pomocná evidencia 064/01/2020

Železnice môžu Trenčínu predat' starý železničný most

Železnice Slovenskej republiky (ŽSR) môžu mestu Trenčín predat' nevyužívaný starý železničný most cez Váh s príslušnými pozemkami v hodnote 380 tisíc eur bez DPH.

Vláda v stredu 20. februára povolila štátnemu správcovi železničnej infraštruktúry s pripomienkou výnimku na predaj mosta v dĺžke takmer 258 metrov a pozemkov s rozlohou 760 štvorcových metrov na základe zákona o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby.

Podmienkou predaja je, že mesto Trenčín zabezpečí využívanie prevádzaného majetku na verejnoprospešný účel a neprevedie vlastnícke právo k nemu na iné osoby počas desiatich rokov od nadobudnutia vlastníckeho práva k nemu.

Predpokladané náklady na odbornú demontáž bez „šrotovného“ boli podľa znaleckého posudku vyčíslené na viac ako 4 milióny eur bez DPH. Generálny riaditeľ ŽSR rozhodol v piatok 7. februára o prebytočnosti starého železničného mosta s pozemkami pre ďalšiu činnosť spoločnosti a súhlasil s prevodom tohto majetku priamym predajom mestu Trenčín.

www.webnoviny.sk 20.02.2020

Pomocná evidencia 074/01/2020

Spomienka na zavraždených Jána a Martinu v Trenčíne

Od vraždy **Jána Kuciaka** a jeho priateľky **Martiny Kušnírovej** uplynuli dva roky. V desiatkach miest sa pri tejto príležitosti konali spomienkové podujatia. Jedno z nich bolo v piatok 21. februára aj v Trenčíne, kde sa pri pamätníku zavraždených mladých snúbenčov na Štúrovom námestí stretlo asi sto ľudí.

Organizátorom spomienok po slovenských mestách je iniciatíva Za slušného Slovensko. Práve tá stála aj za pochodmi za Jána a Martinu a rovnako za viacerými protestmi, ktoré nasledovali ako reakcia na udalosti po 21. februári 2018.

Organizátor pietnej spomienky v Trenčíne **Michal Štefkovič**

pred zhruba stovkou ľudí prečítal list od otca zavraždeného Jána Kuciaka. Na záver krátkeho zhromaždenia pripomenul dve požiadavky iniciatívy, ktorými sú vyšetrenie dvojnásobnej vraždy a

nástup slušnej, spravodlivej a dôveryhodnej vlády. Okrem neho pred zhromaždením neprehovoril nik.

„Dôvod je, že máme týždeň pred voľbami a politiky je plná spoločnosť. Povedali sme si, že každý vie, čo sa dialo posledné

dva roky a netreba to znova nejakým výrazným spôsobom opakovať,“ odôvodnil v porovnaní s predchádzajúcimi zhromaždeniami pomerne skromný program.

Menšiu účasť vysvetľuje tým, že mobilizovať na námestiach veľký počet ľudí nepretržite dva roky nie je reálne. „Skôr si to vynahrádzujeme tým, že do ostatných aktivít sa zapája veľa ľudí. Máme aktivity v každom okresnom meste a od protestov sme prešli k ďalším aktivitám. Napríklad k diskusiám na školách, výstavám, či roadtripu po Slovensku,“ ozrejmil organizátor zhromaždenia v Trenčíne.

www.sme.sk 21.02.2020

Pomocná evidencia 075/01/2020

Trenčiansky samosprávny kraj udelil verejné uznania

Trenčiansky samosprávny kraj udeľoval verejné uznania po tretíkrát vo svojej histórii. Slávnostná udalosť sa konala v piatok 21. februára v priestoroch Kasárne Trenčianskeho hradu. Za rok 2019 kraj ocenil troch jednotlivcov a jeden kolektív za výnimočné zásluhy, ktorými sa pričínili o šírenie jeho dobrého mena.

Rad držiteľov Ceny predsedu Trenčianskeho samosprávneho kraja sa rozrástol o tri vzácne osobnosti. **Annu Beníkovú**, ktorá sa roky venuje rozvoju agroturistiky a vlastnej farme v Papradne, **Ľudmilu Velikovovú** za svoje dlhoročné pôsobenie vo funkcii predsedníčky Okresnej organizácie Slovenského zväzu zdravotne postihnutých Prievidza a trojicu doplnil dlhoročný riaditeľ Obchodnej akadémie M. Hodžu v Trenčíne, ktorá je dlhodobo jednou z najlepších stredných odborných škôl na Slovensku, **Ľubomír Jandík**.

Zastupiteľstvo TSK rozhodlo o ocenení Folklórnej skupiny Podžiaran, ktorá si prevzala Cenu TSK, a to za mimoriadny

prínos v oblasti uchovávanía a prezentácie tradícií a zvykov z oblasti Papradna.

www.tsk.sk 21.02.2020

Pomocná evidencia 076/01/2020

Ľudia darovali 220 bicyklov, kolobežíek a odrážadiel

Charitatívna zbierka „Bicykel do každej rodiny“ v priestoroch obchodného centra MAX Trenčín sa skončila v nedeľu 23. februára. Počas 23 dní mohla verejnosť darovať svoj starý či nepoužívaný bicykel, odrážadlo, kolobežku alebo trojkoľku. Presne 220 kusov, ktoré sa podarilo vyzbierať, odovzdajú organizátori v marci sociálne slabším rodinám. Ďalšie poputujú do detských domovov.

„Tento projekt sme rozbehli, aby sme zomkli ľudí pre dobrú vec,“ priblížil riaditeľ ZOC Max v Trenčíne **Rastislav Korenko**. Medzi darovanými kúskami nechýbajú zachovalé retrokúsky, horské či trekkingové bicykle, ale aj cyklovozík pre deti s príslušenstvom.

Vyzbierané bicykle teraz čaká renovácia, o ktorú sa postará trenčianska spoločnosť Liberty Trade. Jej zástupcu **Petra Božíka** veľká odozva ľudí na charitatívnu zbierku príjemne prekvapila.

www.trencin.sk 27.02.2020

Pomocná evidencia 083/01/2020

Chcú zachrániť najhodnotnejšie stavby v areáli Meriny

Trenčianski architekti, výtvarníci, umelci a aktivisti bojujú za záchranu súboru budov v areáli bývalého priemyselného podniku Merina. Ich snaha narástla po informáciách, že nemecký obchodný reťazec plánuje v časti areálu postaviť obchodný dom.

Jeho výstavba by podľa aktivistov mohla bezprostredne zasiahnuť dve zo šiestich architektonicky najhodnotnejších bu-

dov. Spoločnosť informácie nateraz nepotvrdila. Tvrdí, že aktuálne len analyzuje možnosti.

Priemyselný podnik Merina je prvým priemyselným objektom v Trenčíne a na Slovensku patrí k vôbec najstarším.

Podľa architektov svojou koncepciou výrobného systému patrila Merina v Európe k ojedinelým. Firmu založil začiatkom 20. storočia francúzsky podnikateľ Tiberghien. V priestore sa nachádzajú najmä priemyselné stavby, v minulosti slúžiace na účely výroby textilu. Kým ešte vo roku 2004 bola Merina z pohľadu dosiahnutých tržieb najväčším slovenským textilným podnikom, o päť rokov neskôr ukončila svoju prevádzku.

Väčšina stavieb v areáli stále stojí a niektoré z nich sa stále využívajú, avšak na iné účely. Na 20-hektárovom pozemku sú podľa architekta **Júliusa Brunu** budovy historicky i kultúrne hodnotné. Cieľom Trenčanov je, aby bol súbor šiestich budov vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku.

„Dva objekty, ktoré majú padnúť, majú z hľadiska ochrany priemyselných objektov historicky najväčší význam,“ povedal Július Bruna na margo budov, ktoré môže bezprostredne ohroziť plánovaná výstavba. Architekt prízvukuje, že cenné sú najmä ako celok. V prípade, že by v budúcnosti podľahli asanácii, prídu Trenčania podľa slov Júliusa Brunu o kultúrne dedičstvo.

Mestský poslanec **Richard Ščepko** tvrdí, že areál Meriny je prvým priemyselným areálom v meste a časť z neho by sa mala zachovať pre ďalšie generácie. Problematike sa venoval už v minulosti aj na svojom blogu.

„Očakával som väčšiu aktivitu štátnych orgánov. Naša aktivita má za cieľ pokúsiť sa zachrániť aspoň nejakú časť z priemyselných objektov,“ upozornil.

Peter Škulavík z Pamiatkového úradu Slovenskej republiky potvrdil, že podnet evidujú: „Pamiatkový úrad ho spracuje. Najprv vo odbornej rovine, kde prehodnotíme pamiatkové hodnoty, ktoré sa viažu k areálu a stavbám, ktoré sa v rámci neho nachádzajú. Vyhodnotíme aj súčasnú situáciu, pretože ako sme zatiaľ zistili, mesto Trenčín v tejto časti mesta schválilo doplnok k územnému plánu.“

Hlavný architekt mesta Trenčín **Martin Bed'atš** tvrdí, že vo veci vyhlasovania budov v areáli Meriny by sa malo postupovať citlivo: „Sú tam aj pekné a zaujímavé veci z 19. a 20. storočia, ale rozsahom veľký zápis pamiatok môže spôsobiť problémy aj mestu.“

Odôvodňuje to tým, že budovy zapísané do pamiatkového fondu podliehajú pri rekonštrukcii prísnyim kritériám. Dôležité by bolo nájsť im aj vhodné využitie.

„Nie sme také veľké mesto, aby sme tam uživili to, čo sa deje v brownfieldoch vo veľkých mestách, že sú tam ateliéry, galérie, múzea a umelci. To je pre Trenčín nerealizovateľné, nesplniteľný sen, keďže vo veľkých mestách slúžia ako centrum pre danú oblasť, ktorá má 50 či 200 tisíc ľudí,“ poznamenal.

Potenciál areálu vidí skôr v klasickej zmiešanej zástavbe, kde by sa prízemí nachádzali obchody, kaviarne a služby, na poschodiach budov byty.

Architekt Július Bruna vidí však v súbore budov potenciál v prípade ich vyhlásenia za národnú kultúrnu pamiatku. Presunúť by sa do nich mohli rôzne kultúrne a hudobné podujatia, workshopy či výstavy. Zrekonštruované budovy môžu mať aj turistický potenciál.

www.sme.sk 08.03.2020

Pomocná evidencia 122/01/2020

Trenčianske vodárne spoplatnili dažďovú vodu

Obyvatelia prevažnej časti Trenčína, Nového Mesta nad Váhom, Trenčianskych Teplíc alebo Trenčianskej Teplej začali od februára platiť za odvádzanie dažďovej vody zo striech domov a spevnených plôch do kanalizácie.

Doteraz tento poplatok platili len firmy, Trenčianske vodárne a kanalizácie (TVK) sa rozhodli účtovať ho aj fyzickým osobám. Ide im podľa obchodnej riaditeľky **Zuzany Vavrovej** o zavedenie spravodlivejšieho prístupu vo vzťahu k právnickým osobám, ktorým poplatok účtujú od roku 2014. TVK upozorňujú, že tento poplatok zaviedli ako jedna z posledných vodárenských spoločností na Slovensku.

www.sme.sk 23.03.2020

Pomocná evidencia 164/01/2020

Spomienka na oslobodenie mesta a odhalenie tabule

Zhodou okolností na Veľký piatok 10. apríla si iste mnohí spomenú aj na 75. výročie oslobodenia Trenčína. Plánované veľké oslavy sa pre aktuálnu situáciu v súvislosti s pandémiou koronavírusu nekonajú. V mene všetkých občanov Trenčína položil v piatok 10. apríla veniec k Pamätníku umučených na Brezine primátor Trenčína **Richard Rybníček**.

Vďaku a úctu osloboditeľom nášho mesta vyjadrili spolu s ním i viceprimátor **Patrik Žák**, podplukovník Pozemných síl

OS SR **Dušan Baláž**, predseda Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Trenčíne **Miroslav Ondráš**, zakladajúci člen Klubu generálov Slovenska **Pavel Honzek** a predseda Okresnej organizácie Jednoty dôchodcov Slovenska v Trenčíne **Ján Skyba**. Celá spomienka sa niesla v komornej atmosfére pri dodržaní prísnych opatrení z hľadiska ochrany zdravia.

K 75. výročiu oslobodenia Trenčína mesto zabezpečilo novú informačnú tabuľu o Cintoríne hrdinov na Brezine, ktorý sa nachádza v bezprostrednej blízkosti pamätníka. Tabuľa je z trvácnejšieho materiálu a má kvalitnejšiu grafiku. Informácie o Cintoríne hrdinov na Brezine na nej dopĺňajú ich fotografie a mená. Dielo navrhli mladí trenčianski architekti **Lucia Mlynčeková** a **Alexander Topilin**.

Na tabuli je i v anglickom jazyku napísaný text:

Cintorín hrdinov na Brezine

Miesto posledného odpočinku bojovníkov proti nemeckým okupantom a fašizmu, ktorí sa stali obeťami mučenia a tragickej smrti od októbra 1944 do apríla 1945.

V tomto období bol Trenčín sídlom nemeckej represívnej jednotky Einsatzkomanda 13 s jej podriadenými zložkami a Gestapom, ktoré mali vypočúvacie strediská v bývalom učiteľskom internáte a v dievčenskom internáte. Pivničné miestnosti využívali nacisti ako mučiarne pre účastníkov SNP a ilegálnych pracovníkov, ktorých väznili na krajskom súde. Z väzenia viedla cesta do koncentračného tábora alebo na popravisko do Dušovej doliny na Brezine. Od októbra 1944 do apríla 1945 nacisti v Trenčíne vraždili svoje obeť bez súdu. Nepriamo sa na týchto akciách zúčastňoval aj pohotovostný oddiel Hlinkovej gardy HG 52.

Po objavení hromadných hrobov v Dušovej doline sa 22. mája 1945 začala úradná exhumácia, pri ktorej sa podarilo zo

69 obetí identifikovať 43. Mená ostatných zostali nepoznané. Z identifikovaných obetí je 36 zo Slovenska, 2 z bývalého Sovietskeho zväzu (Bieloruska a Rus), 1 Čech, 1 Francúz, 1 Maďar, 1 Rakúšan, 1 občan USA.

Dnes sú tu pochované pozostatky 56 umučených, vrátane neznámych obetí. Ostatné obeť pochovali príbuzní na cintorínoch v rodných obciach. Neznáme obeť sú pochované do spoločného hrobu.

Autorom návrhu pamätníka je Ing. arch. **Ernest Krampl**, investorom stavby bol Mestský národný výbor v Trenčíne. Ústredný motív pamätníka tvorí korpus od akad. soch. **Fraňa Gibalu**, autorom plastiky symbolizujúcej utrpenie je akad. soch. **Jozef Fizeľ**.

Mesto Trenčín, 2020

Ide o prírodný materiál – farbou a štruktúrou vhodný do leso-parku. Má typický „hrdzavý“ vzhľad, ktorý vzniká oxidáciou

povrchu, na ktorom sa postupne tvorí patina. Tá zároveň spomaľuje proces korózie. Vrstva patiny má hrdzavohnedú farbu a mení odtieň v priebehu rokov a tiež v závislosti od poveternostných vply-

vov. Patina teda na jednej strane poskytuje ochranu proti agresívnym vplyvom atmosférických faktorov, na druhej strane plní estetickú funkciu.

Ide o za studena valcovanú oceľ s nižším obsahom uhlíka, pričom sú v nej i ďalšie prvky – meď, fosfor, chróm či nikel.

Tie jej dodávajú protikorózne vlastnosti. Vzhľad tabule je teda premenlivý v čase, žije a je drsný a živelný podobne, ako to, čo v tomto prípade zobrazuje.

O Pamätník umučených a o Cintorín hrdinov na Brezine sa mesto stará v spolupráci s Pohrebničtvom Dvonč. Po dvoch rokoch sa opäť obnovili na hrobch nápisy mien obetí.

„V spolupráci s futbalovým klubom AS Trenčín sa nám podarilo zabezpečiť tlakové vyčistenie a impregnáciu pamätníka. Získal tým čistejší vzhľad. Následnou impregnáciou sme zvýšili jeho odolnosť voči znečisteniu. Ďakujeme za pomoc a spoluprácu,“ povedal vedúci Útvaru interných služieb Mestského úradu v Trenčíne **Benjamín Lisáček**.

Nový náter majú i stožiare, kde visia vlajky štátov, ktorých vojská oslobodili Trenčín. Od konca minulého roka rastú okolo priestoru, kde pôvodne bola trňová koruna, smreký omorikové, ktoré tu budú plniť okrasnú funkciu. Mesto zároveň uvažuje nad výrobou repliky pôvodnej trňovej koruny.

www.trencin.sk 10.04.2020

Pomocná evidencia 193/01/2020

Otvorili trhovisko za prísnych protipandemických podmienok

V piatok 24. apríla ráno otvorili po prvýkrát v tomto roku v Trenčíne trhovisko pri OC Družba. Prevádzku umožnili za prísnych podmienok nariadených Úradom verejného zdravotníctva SR. Vstup do areálu je od parkoviska pri trhovisku. Pri vstupe je povinná dezinfekcia rúk, ktorú zabezpečilo mesto.

„Na trhovisku môže byť v jednom čase maximálne 30 osôb, preto musí byť vstup regulovaný. Prosíme občanov, aby boli trpezliví a rešpektovali nariadenie,“ povedala hovorkyňa Trenčína **Erika Ságová**.

Mesto zabezpečilo medzi predajnými pultami len jednosmerný pohyb zákazníkov, všetky predajné miesta boli od seba vzdialené minimálne dva metre. Podľa pravidiel museli

návštevníci trhu dodržiavať medzi sebou odstupy aspoň dva metre, chrániť si nos a ústa rúškom alebo jeho náhradou a dezinfikovať si ruky. Trenčania mali prvý deň najväčší záujem o planty.

Niektoré druhy rajčín boli vypredané už dve hodiny po otvorení trhoviska. Predajcovia prišli zväčša z Nitry a okolia.

www.sme.sk 24.04.2020

Pomocná evidencia 209/01/2020

Na objektoch Trenčianskeho hradu menili strechy

Život na hradoch úplne nestíchol ani v čase pandémie, príkladom je Trenčiansky hrad, na ktorého dvoch objektoch dokončujú výmenu šindľovej krytiny. K nej pristúpili po asi 30 rokoch, keďže cez starú začalo do objektov zatekať.

Zhotoviteľ začal s výmenou krytiny na takzvanej V. bráne, ktorej obnovu ukončili v 90. rokoch minulého storočia.

„Strecha nebola vhodne ošetrovaná, šindle začali zahnívať a do objektu nám začalo zatekať. Preto sme sa rozhodli pre úplnú rekonštrukciu,“ vysvetlil **Peter Martinisko**, riaditeľ Trenčianskeho múzea, ktoré hrad spravuje.

Väčšia časť z nákladov vo výške približne 110 tisíc eur išla na novú strechu na Delovej bašte, ku ktorej prináleží aj kaplnka.

Podľa slov Petra Martiniska ide o osadenie viac ako 550 metrov štvorcových krytiny na objekte, ktorý patrí z hľadiska nároč-

ností prác k úplnému vrcholu, a to najmä kvôli svojej polohe.

Rovnako aj do tohto priestoru cez prehnité šindle zatekalo, ešte intenzívnejšie na začiatku tohto roka. V prípade, že by starú krytinu na objekte zanechali, v priestore

by sa v budúcnosti nemohli konať spoločenské udalosti. Nová krytina by na objektoch mala vydržať dlhšie vďaka údržbe v podobe pravidelných ochranných náterov.

www.sme.sk 24.04.2020

Pomocná evidencia 210/01/2020

Na Mierovom námestí postavili máj

Pandémia koronavírusu prerušila mnohé aktivity v meste, no stavaniu mája nezabránila. Hoci nebolo všetko tak, ako sme v Trenčíne zvyknutí. Nebola muzika, nespievalo sa, no i tak vysoký a farebný máj zdobí centrum nášho mesta. Postarali sa o to vo štvrtok 30. apríla pracovníci Mestského hospodárstva a správy lesov.

Tí mali v rukách tentoraz ešte jednu dôležitú úlohu, a to zastúpiť deti z trenčianskych folklórnych súborov a ozdobiť ho farebnými stuhami, ktoré na tento účel zabezpečili v Kultúrno-informačnom centre.

www.trencin.sk 30.04.2020

Pomocná evidencia 218/01/2020

Trenčianska župa opäť najtransparentnejšia

Najtransparentnejším samosprávnym krajom na Slovensku je Trenčiansky, najhoršie z pohľadu otvorenosti a sprístupňovania informácií je Bratislavský samosprávny kraj. Vyplýva to z rebríčka transparentnosti žúp, ktoré predstavila nezisková mimovládna organizácia Transparency International Slovensko (TIS).

Trenčiansky samosprávny kraj (TSK) obhájil prvé miesto z roku 2017 a ako jediný v hodnotení dostal známku A. Zo všetkých žúp najlepšie dopadol v oblasti prístupu k informáciám, predaja a prenájmu majetku, v personálnej politike, v oblasti etiky a konfliktu záujmov, ako aj v oblasti podnikov a organizácií.

Podľa predsedu TSK **Jaroslava Bašku** sa župe podarilo obhájit' prvé miesto vďaka viacerým zmenám, pri ktorých sa vedenie kraja mohlo oprieť aj o podporu zastupiteľstva.

Župan Jaroslav Baška s ocenením.

Jednou z nich je zmena kompetencií župana, ktorý môže rozhodovať a meniť krajský rozpočet už len do desiatich percent jeho schválnej výšky. Ako

krok smerom k ľuďom spomenul aj možnosť verejnosti vystúpiť na zastupiteľstve TSK bez toho, aby o tom hlasovali poslanci zastupiteľstva.

Naopak, medzi najslabšie hodnotené oblasti hodnotí TIS dopravnú politiku, dotácie a granty a mediálnu politiku.

www.sme.sk 05.05.2020

Pomocná evidencia 224/01/2020

Župný dom podľa súdu patrí mestu a nie župe

Mesto a Trenčiansky samosprávny kraj (TSK) sa sporia o vlastníctvo župného domu. Vo štvrtok 7. mája na Okresnom súde v Trenčíne padol rozsudok, podľa ktorého viac ako 250 rokov stará budova vlastnícky prináleží mestu.

V budove bývalého župného domu na začiatku Mierového námestia sídli Trenčianske múzeum, ktorého zriaďovateľom je TSK. Ten si budovu z druhej polovice 18. storočia od mesta dlhodobo prenajíma. Zmeniť to mohla analýza vlastníckeho práva, ktorú si dal vyšší územný celok vypracovať. Ako pred časom uviedla hovorkyňa TSK **Lenka Kukučková**, vyplynula z nej veľká pravdepodobnosť, že budova môže patriť župe. Mesto však bolo presvedčené, že historická budova patrí im.

„Mesto Trenčín verí v správnosť zápisu v katastri nehnuteľností a v list vlastníctva, podľa ktorého mu budova župného domu patrí,“ povedala v septembri minulého roka hovorkyňa trenčianskej radnice **Erika Ságová**.

Župa sa preto obrátila na súd, ten prvostupňový dal však za pravdu radnici.

„Na to, aby mohla byť prelomená zásada hodnovernosti údajov

zapísaných v katastri nehnuteľností, musí byť nad akúkoľvek pochybnosť zrejme, že zápis správny nie je. Žalobca podľa názoru okresného súdu neunesol dôkazné bremeno a nepodarilo sa mu v konaní preukázať, že by právo hospodárenia s predmetnými nehnuteľnosťami svedčalo Trenčianskemu múzeu,“ povedal hovorca trenčianskeho okresného súdu **Roman Tarabus**.

Župa rozsudok komentovať nechcela. Primátor Trenčína **Richard Rybníček** vníma rozsudok za taký jasný a zrozumiteľný, že ani prípadné odvolanie župy na veci nič nezmení. Za reálnejšie vidí ponechanie si budovy vo vlastníctve mesta.

„Mám ambíciu si ho skôr nechať, je to krásny dom. Mám ambíciu robiť všetko pre to, aby sme preň získali možno nórske peniaze, aby sme ho celý zrekonštruovali a postupne presviedčali pamiatkarov, že raz možno vstupom do župného domu, bránou dozadu, sa dostanú výtťahom na hrad,“ povedal.

Podľa Richarda Rybníčka sa však Trenčianske múzeum nemusí o svoju budúcnosť v priestoroch historickej budovy obávať.

Bývalý župný dom vznikol v rokoch 1760 – 1764 neskorobarokovou prestavbou staršieho mestského paláca Ilešháziovcov. Najväčšou miestnosťou župného domu je kongregačná sála, v minulosti slúžila na účely pracovných zasadaní a stretnutí trenčianskeho župana a členov župných výborov. Plnila aj funkciu reprezentačného priestoru pre neformálne rokovania i kultúrne stretnutia.

www.sme.sk 11.05.2020

Pomocná evidencia 226/01/2020

Kultúrne stredisko Stred zatvorili, budova je nebezpečná

Kultúrne stredisko Stred v pondelok 11. mája zatvorili. Poruchy strešných panelov sú také vážne, že objekt nie je bezpečné verejne používať. To je záver statického posudku.

Na možný problém so strechou a celkovo statikou budovy upozornila v januári na Dni otvorených dverí u primátora **Richarda Rybníčka Katarína Krištofová** z občianskeho združenia Kultúrne centrum Stred, ktoré má objekt vo výpožičke.

„Situácia bola už dlhší čas zlá, mali sme problém s prasklinami, vypadávali kusy omietok zo stropu, nevedeli sme posúdiť, o čo ide, preto som oslovila pána primátora, aby sa na to pozreli odborníci,“ povedala Katarína Krištofová.

„Táto informácia sa ukázala ako mimoriadne dôležitá.

Okamžite som zadal kolegom úlohu objednať statický posudok na budovu. Výsledky sme získali v pondelok 11. mája a sú alarmujúce. Pre tých, ktorí budovu využívajú, či už ide o seniorské organizá-

cie, tanečné skupiny, folklórne súbory, materské centrum Srdiečko a tak ďalej, nemám dobrú správu. Budovu musíme s okamžitou platnosťou uzavrieť. Teraz síce nie je využívaná pre koronakrízu, no i potom zostane zatvorená,“ hovorí primátor Richard Rybníček, ktorý zdôrazňuje, že vyše 50-ročný objekt kultúrneho strediska je podľa statického posudku nebezpečný.

Na budove zistili priehyby panelov. Na strešnej konštrukcii bola v miestach najväčších deformácií nazhromaždená zrážková voda.

„Objekt vykazuje vážne statické poruchy a viditeľné priehyby strešných panelov. Najvýraznejšie poruchy sú v malej sále. V rôznych častiach objektu sú panely viditeľne prehnuté a výplň škár s omietkou je popraskaná a povypadávaná. Na niektorých miestach sú presadnuté základy pod vnútornými aj vonkajšími nosnými stenami, čo spôsobilo trhliny v stenách. Poruchy strešných panelov hodnotím ako vážne a objekt nie je

bezpečné verejne používať,“ píše sa v statickom posudku, ktorý vypracoval projektant **Rudolf Babulík**.

Objekt je podľa neho možné sanovať iba výmenou strešných panelov za inú strešnú konštrukciu. Pri popraskaných stenách je potrebná technológia zošívania alebo ich výmena. Vzhľadom na vek a poruchy budovy považuje Rudolf Babulík ekonomickú náročnosť takýchto zá-
krokov za nerentabilnú.

„Tá budova i vzhľadom na technológie, ktoré sa tu pred päťdesiatimi rokmi v časti strechy používali, je nerekonštruovateľná. Budova bude musieť byť zbúraná. Sa-

mozrejme, budeme sa s poslancami rozprávať, čo s týmto priestorom ďalej. Návrh mesta je zachovať tam komunitné centrum, či už ho postaví mesto alebo na tento priestor vypíšeme súťaž a tomu, kto ten priestor získa, dáme podmienku, že tam musí vybudovať nové komunitné centrum na svoje náklady, ktoré potom odovzdá mestu. To je ešte na diskusiu s poslancami, ale komunitné centrum tam chceme zachovať,“ uviedol Richard Rybníček.

Aktuálne do budovy nesmie nikto z jej užívateľov vojsť, kým profesionáli nezafixujú stropy tak, aby si súbory a združenia, ktoré tam pôsobia, mohli vystáhnúť svoje veci. V budove pôsobí približne 25 subjektov, z toho siedmi tam majú svoje sídlo.

„Ostatní fungujú aj v iných priestoroch a v tomto kultúrnom stredisku využívajú len niektoré učebne a miestnosti. Problém bude mať najmä spomínaných sedem subjektov, ktorých činnosť bola centralizovaná len v tomto stredisku. Ide najmä o detské folklórne súbory Kornička a Radosť, ale napríklad aj

seniorov, ktorí tu mali svoje aktivity,“ upresňuje Katarína Krištofová z o.z. Kultúrne centrum Stred.

Primátor potvrdil, že mesto bude hľadať možnosti, ako im pomôcť. „Táto situácia nás veľmi mrzí, ale nedá sa momentálne nič robiť, ide o život a bezpečnosť,“ zdôraznil.

www.trencin.sk 13.05.2020

Pomocná evidencia 228/01/2020

Záver Akadémie tretieho veku poznačený pandémiou

Z plánovaných 10 seminárov uplynulého ročníka Akadémie tretieho veku v Trenčíne (ATV) sa mohlo uskutočniť len šesť. Na záverečnom seminári v stredu 10. júna plánovali odovzdať 146 poslucháčom osvedčenie o absolvovaní.

„Akadémia tretieho veku v Trenčíne zažíva skúšky. Najskôr to bola pandémia koronavírusu a neskôršie uzavretie priestorov KC Stred na Dlhých Honoch. Pre tieto dôvody sa ani záverečný seminár neuskutočnil,“ povedala za Radu ATV a výbor ZO 02 JDS Trenčín **Anna Pind'áková**. Na slávnostné ukončenie všetko pripravili. Osvedčenie o absolvovaní pre tých poslucháčov, ktorí sa zúčastnili 4 až 6-krát, pre každého poslucháča Informačnú ročenku XXXIII. ročníka ATV a tiež program seminárov na nový školský rok 2020/2021.

„Chceme poďakovať všetkým, ktorí prispeli akoukoľvek pomocou k zveľaďovaniu, rozvoju a pokračovaniu ATV v Trenčíne. Lektorom za hodnotné prednášky bez nároku na honorár, vzácnym hosťom za osobné návštevy a povzbudzujúce príhovory, podporu, organizátorom i spoluorganizátorom a, samozrejme, poslucháčom za hojnú návštevnosť. Tešíme sa na stretnutie na slávnostnom otvorení XXXIV. ročníka ATV v Trenčíne,“ dodala Anna Pind'áková.

Info 30.06.2020

Pomocná evidencia

Primátor ocenil detské osobnosti mesta

Primátor **Richard Rybníček** odovzdal v utorok 23. júna v obradnej sieni mestského úradu ocenenie Detská osobnosť mesta Trenčín 2020 do rúk sedemnástim talentovaným jednotlivcom a dvom kolektívom.

V kategórii umelecké súťaže titul získali traja výnimoční recitátori a výtvarníčka.

Vladimír Juríček zo ZŠ Veľkomoravská sa každoročne zúčastňoval viacerých typov súťaží a vždy si domov priniesol výborné umiestnenie. V tomto školskom roku sa zúčastnil regionálneho kola recitačnej súťaže Timravina studnička, kde sa umiestnil na 1. mieste a postúpil do celoslovenského kola. Prvé miesto získal aj v kategórii próza v súťaži Hviezdoslavov Kubín a z obvodného kola postúpil do okresného kola, ktoré sa žiaľ pre pandémiu neuskutočnilo. Venuje sa aj karate.

Matej Alex Gablík zo ZŠ Dlhé Hony sa zaujíma o dejiny a politické dianie doma i vo svete. Svoje znalosti viackrát uplatnil aj na olympiáde z dejepisu. Odmalička sa však venuje aj prednesu poézie a prózy. V tomto školskom roku zvíťazil v prednese slovenskej prózy Timravina studnička s krajskou pôsobnosťou a postúpil do celoštátneho kola. Získal 1. miesto aj v obvodnom kole Hviezdoslavovho Kubína za prednes poézie v tretej kategórii a postup do okresného kola, kde mu však už pandémie neumožnila predviesť svoje nadanie.

Liana Klačková zo ZŠ Veľkomoravská je žiačkou 6. ročníka. V minulom školskom roku sa zúčastnila na okresnom kole recitačnej súťaže Šaliansky Matko, kde sa umiestnila na 3. mieste. V tomto školskom roku svoje úspechy ešte vystupňovala, keď postúpila do krajského kola, kde si vybojovala postup aj do celoslovenského kola. Zásluhu na jej recitačnom prejave má iste aj jej pôsobenie v Detském folklórnom súbore Radosť.

Alexandra Pet'ková zo ZŠ Veľkomoravská začala navštevovať Základnú umeleckú školu v Skalke nad Váhom už počas materskej školy. Potom prestúpila na Základnú umeleckú školu (ZUŠ) Karola Pádivého v Trenčíne. Jej najväčším umeleckým úspechom je víťazstvo v celoslovenskej súťaži „Chutné maľovanie“ v kategórii Zelenina, ovocie, orechy z našich sádov. Jej výtvarný talent v škole využívajú aj pri tvorbe školského časopisu Domino 4. Jej snom je študovať grafický dizajn na Škole umeleckého priemyslu v Trenčíne.

V kategórii základné umelecké školy bol ocenený žiak 3. ročníka 2. stupňa ZUŠ K. Pádivého Matúš Guga.

Matúš Guga navštevuje ZUŠ Karola Pádivého 11 rokov, je žiakom klavírnej triedy pani učiteľky **Adely Vallovej**. Pochádza z obce Horná Súča, ktorá je známa svojim vrúcnyim vzťahom k hudbe. Počas svojho štúdia získal mnohé ocenenia, napríklad v roku 2014 – 3. miesto v klavírnej súťaži Trenčianskeho kraja, v roku 2017 – zlaté pásmo v celoslovenskej súťaži v Trnave, v roku 2018 – 1. miesto v školskej klavírnej súťaži v Trenčíne, v roku 2018 – bronzové pásmo v štvorročnej hre na klavíri v Topoľčanoch, v roku 2019 – bronzové pásmo v celosloven-

skej klavírnej súťaži v Trnave, v roku 2020 – 1. miesto v školskej klavírnej súťaži v Trenčíne.

V kategórii predmetových olympiád získali titul siedmi žiaci.

Terézia Lendvayová je výbornou žiačkou 9. C triedy na ZŠ Dlhé Hony v Trenčíne. Popri škole má aj mnoho iných záujmov. Tancuje v detskom folklórnom súbore Kornička, spieva v detskom speváckom zbore Vážky, venuje sa hre na klavíri, hrá volejbal, navštevuje biologický i výtvarný krúžok. K jej veľkým úspechom patrí 1. miesto v okresnom kole chemickej olympiády a tak isto na 1. mieste sa umiestnila aj v okresnom kole geografickej olympiády. Žiaľ, ďalšie kolá už sa neuskutočnili.

Stanislav Kotrha zo ZŠ Bezručova vďaka svojej vášni a skvelej pamäti v tomto školskom roku vyhral okresné kolá dejepisnej olympiády v kategórii C. Fascinuje ho história, regionálne dejiny a významné osobnosti minulosti. Vedomosti z histórie mu pomáhajú orientovať sa v súčasnej dobe. Vo voľnom čase rád sleduje dokumenty, číta historické časopisy a knihy, navštevuje trhy so starožitnosťami, cestuje po historických pamiatkach okolia. Zaujíma sa najmä o dianie v 20. storočí.

Andrej Škoviera zo ZŠ Dlhé Hony vo voľnom čase hráva futbal za TFK Záblatie a venuje sa svojmu počítaču. Baví ho hlavne geografia, matematika a fyzika. Každoročne sa zúčastňuje aj olympiád z týchto predmetov. Medzi najväčšie úspechy patria: dvakrát 1. miesto v okresnom kole matematickej olympiády, dvakrát 1. miesto v okresnom kole geografickej olympiády, kde získal v krajskom kole 3. miesto. V tomto školskom roku sa umiestnil v okresnom kole geografickej olympiády na 3. mieste v kategórii 8. a 9. ročník.

Vanda Podoláková zo ZŠ Bezručova je žiačkou 9. ročníka, mimoriadne talentovanou na cudzie jazyky. Úspešne reprezentuje školu a zúčastňuje sa rôznych školských súťaží a akcií. K najvýraznejším úspechom patrí olympiáda v anglickom jazyku, v ktorej tento školský rok na krajskom kole v silnej konkurencii obsadila 1. miesto a postúpila do celoslovenského kola. Svoje vedomosti a záujem o jazyky uplatňuje aj ako vedúca osobnosť v projekte Erasmus+. Svoj voľný čas venuje čítaniu kníh a fotografovaniu.

Ján Marušinec zo ZŠ Veľkomoravská je žiakom 8. ročníka. Nemčinu učil iba dva roky, ale dosiahol v nej veľké úspechy. V minulom školskom roku vyhral krajské kolo olympiády v nemeckom jazyku a postúpil do celoštátneho kola, v ktorom sa stal úspešným riešiteľom. Svoje jazykové schopnosti neustále rozvíja nielen v nemeckom a anglickom jazyku, ale v tomto školskom roku sa rozhodol pribrať ďalší cudzí jazyk – ruštinu. V tomto školskom roku v krajskom kole olympiády v nemeckom jazyku v kategórii 1B bol druhý.

Samir Grble zo ZŠ Dlhé Hony v posledných ročníkoch základnej školy prejavil veľký záujem o techniku a informatiku. Úspešne reprezentoval školu v robotike, technickej olympiáde, kde získal 3. miesto v okresnom kole. Jeho túžba po poznaní ďalších možností využitia techniky a predovšetkým elektroniky vyústila do účasti v polytechnickej súťaži SOŠ v Starej Turej, kde v silnej konkurencii žiakov z celého kraja získal 1. miesto.

Tomáš Otrubčák zo ZŠ Dlhé Hony je žiakom 8. triedy. Je výborný takmer vo všetkých predmetoch, ale najviac ho baví geografia, dejepis, matematika a fyzika. Vo voľnom čase obľubuje bicyklovanie, turistiku a číta veľa kníh, odkiaľ získava množstvo nových vedomostí a poznatkov. V okresnom kole geografickej olympiády sa tento školský rok ako ôsmak umiestnil v kategórii 8. a 9. ročník ZŠ na 2. mieste. Žiaľ, ďalšie kolá už sa neuskutočnili.

V kategórii športových súťaží si ocenenie prevzali tri nadané športovkyne.

Viktória Chladoňová zo ZŠ Bezručova sa iba pred dvoma rokmi začala vážnejšie venovať cyklistike. Získala niekoľko úspechov, napríklad celkové víťazstvo pohára v Považskej cyklolige. Začala sa zúčastňovať pretekov slovenského pohára v horskej cyklistike a cyklokrose. V cyklokrose vybojovala prvý úspech v podobe 3. miesta na majstrovstvách Slovenska v Krupine. Okrem cyklistiky sa venuje súťažne aj atletike. Vlni získala bronzovú medailu v behu na 1500 m na majstrovstvách západného Slovenska v Skalici.

Laura Svrčková zo ZŠ Kubranská je od prvého ročníka členkou krúžku Baby Barbell, ktorý pracuje na základnej škole už 14 rokov pod vedením trénerov **Milana Kováča**, **Zuzany Svrčkovej** a **Pavla Svrčka**. Krúžok je zameraný na prípravu budúcich vzpieračov. Laura od začiatku svojho súťažného pôsobenia dosahuje vynikajúce výsledky a stala sa reprezentantkou Slovenska. Vo svojej doterajšej kariére sa môže pochváliť ziskom siedmich titulov majsterky Slovenska, v minulom roku prekonala sedem slovenských žiackych rekordov a na základe týchto výkonov bola nominovaná na Majstrovstvách Európy do 15 rokov. Zároveň bola zaradená od roku 2020 do Národného športového centra.

Ella Drličková zo ZŠ Hodžova sa venuje krasokorčuľovaniu od 4 rokov. Talent v nej objavil tréner **Peter Hebr** už na prvom tréningu. V skorých ranných hodinách denne trénuje 2 až 2,5 hodiny od pondelka do soboty a popoludní pokračuje v tréningu v ďalšej fáze. Pravidelne sa zúčastňuje na pretekoch Slovenského pohára a aj na súťažiach v zahraničí. V súčasnosti je žiačkou 3. ročníka na ZŠ Hodžova v Trenčíne. V škole patrí medzi výborné žiačky. V kolektíve je veľmi obľúbená, priateľská, nekonfliktná.

Kategória najúspešnejšie kolektívy:

Hokejisti – 9.E zo ZŠ Hodžova ako hokejový tím HK Dukla

Andrej Párička (vľavo) a Peter Chudoba.

Trenčín – kadeti pôsobili v školskom roku 2019/2020 v celoslovenskej súťaži. Počas celej hokejovej sezóny nenašli premožiteľa z radov svojich rovesníkov z rôznych miest Slovenska. V dobe, keď bola súťaž prerušená

kvôli pandémie, chýbalo do konca ročníka odohrať už iba 5 súťažných zápasov. V tomto momente mali už Trenčania nedostihnuteľný náskok bodov v tabuľke, de facto sa stali už 8. marca majstrami Slovenska, ale riadiaci orgán súťaží SZLH neskôr súťaž zrušil. Chlapci pracovali pod odborným vedením **Patrika Zelenku**. Ocenenie prevzali za tím kapitán **Peter Chudoba** a zástupca kapitána **Andrej Párička**.

Ocenený bol aj tím zo ZŠ Bezručova zapojený do medzinárodného projektu v anglickom jazyku PROJEKT ERASMUS+.

Žiaci 5. – 9. ročníka sa v rokoch 2018-2020 zapojili do projektu – The Gifts of Nature (Dary prírody).

Partnerskými školami sú školy zo Španielska, Chorvátska, Rumunska a Turecka. Projekt pomáha uvedomiť si dôležitosť prírodných zdrojov v každodennom živote a ich zachovanie pre budúce generácie.

Žiaci majú možnosť zoznámiť sa s kultúrou a vzdelávacím systémom iných krajín, navštevujú v rámci mobility partnerské školy, kde sú ubytovaní v rodinách

žiakov, takže majú možnosť komunikovať v anglickom jazyku, ako aj zažiť rodinné prostredie v iných krajinách. V roku 2019 vybrané deti a ich pedagógovia zo všetkých zúčastnených krajín navštívili mesto Trenčín, výborne sa cítili a ich zážitky ich obohatili a zmenili pohľad na našu krajinu. Aktívne sa tohto projektu zúčastňujú **Vanda Podoláková, Emma Kraus, Katarína Kaščáková, Daša Čechovská, Nela Soldová, Ivona Ševčovičová, Michal Heleš, Šimon Hodál, Janka Kalabová, Matej Marchot, Eva Kačinová, Kristína Kročitá, Marek Krížovský, Laura Mikušková, Viktória Čudaiová, Natália Brúsilová, Nina Doktorová a Safiyah Almuhairi**. Ocenenie za tím prevzali Vanda Podoláková, Emma Kraus, Daša Čechovská a Nela Soldová.

Mimoriadne ocenenie bolo odovzdané za aktívnu prácu v žiackych školských radách.

Martin Kolárik zo ZŠ Na dolinách sa aktívne zapája do aktivít žiackej školskej rady. Spolu so spolužiakmi zorganizoval čistenie okolia školy. Bol najaktívnejším členom medzinárodnej mobility Škola demokracie 2. Prostredníctvom projektu „Kraj a mestá spolu pre mladých“ vymaľoval podchod pod Chynorianskou traťou a bol súčasťou stretnutí zisťovania potrieb mladých ľudí v meste. V rámci žiackej školskej rady organizuje dobročinný bazár na škole ZŠ Na dolinách. V rámci projektu Separovanie na školách robil prednášky pre prvý stupeň o životnom prostredí.

Sabína Kobzová sa zapojila do programu neformálneho vzdelávania Aktiv organizované mestom Trenčín, v ktorom sa naučila tvoriť projekty a vytvorila si vlastný projekt, v ktorom ako prvá zaviedla na ZŠ Novomeského triedenie odpadu. Okrem toho zorganizovala vzdelávacie aktivity pre prvý stupeň o životnom prostredí. Jej projekt trval pol roka a bol pilotným projektom, z ktorého vychádzal celomestský projekt Separovanie na školách. Projekt následne vyhral druhé miesto v rámci najlepších projektov mládeže zo Západného Slovenska v celoslovenskej súťaži, ktorú organizovala Rada mládeže Slovenska. So žiackou školskou radou vymaľovala podchod pod Chynorianskou traťou.

www.trencin.sk 23.06.2020
Pomocná evidencia 295/01/2020

Proti muničnému skladu v Kubrej vznikla petícia

Muničný sklad v Trenčíne - Kubrej obmedzuje výstavbu v meste a môže ohrozovať bezpečnosť miestnych obyvateľov. Tvrdí to trenčiansky krajský a mestský poslanec **Miloš Mičega**, ktorý začal spolu s ďalšími kolegami zo zastupiteľstiev a verejnosťou zbierať podpisy pod petíciou.

Žiadajú Ministerstvo obrany SR, aby začalo proces odstránenia stavby, a ministra obrany **Jaroslava Nad'a** (OĽaNO), aby tento proces inicioval. Rezort odkázal, že odstránenie neprichádza do úvahy.

Miloš Mičega argumentuje blízkosťou skladu k miestnym častiam, obci Soblahov či pútnickému miestu v Skalke nad Váhom. Pripomenul, že minister obrany v máji hovoril o tom, že juhovýchodný obchvat mesta sa stavať nebude, keďže by zasahoval do ochranného pásma muničného skladu a primárnou zodpovednosťou vlády aj primátora je ochrana obyvateľov Trenčína.

„Muničný sklad v Trenčíne - Kubrej je súčasťou strategickú infraštruktúry Ozbrojených síl SR na zabezpečenie obrany štátu. Ministerstvo obrany SR sa preto dištancuje od akejkoľvek snahy o zisk politickej popularity a bodov v súvislosti s premiestnením, respektíve odstránením tohto muničného skladu,“ reagovala hovorkyňa rezortu **Martina Koval' Kakaščíková**.

„Tu sa naozaj nebavíme o infraštruktúre, ktorá by sa mohla prispôbiť predstavám politických subjektov, toto je vec obrany štátu. Premiestnenie alebo odstránenie tohto skladu preto naozaj neprichádza do úvahy. Ide o utópiu, populizmus a v prípade, že niekto ponúka možnosť manipulácie so skladom, ide jednoznačne o zavádzanie,“ uviedol minister obrany.

Vedenie rezortu obrany je vo veci dopravnej situácie v Trenčíne v kontakte s vedením mesta, Trenčianskym samosprávnym krajom.

„Spoločným cieľom je nájsť vhodné kompromisné riešenie, intenzívne na tom pracujeme,“ zdôraznil Jaroslav Nad'. Zároveň uistil obyvateľov Trenčína a okolitých obcí, že ich bezpečnosť je na prvom mieste.

„V muničnom sklade Trenčín - Kubrá je uskladnená prevažne munícia do ručných zbraní, delostrelecká a ženijná munícia. Ich skladovanie v príslušných muničných kobkách a skladoch spĺňa stanovené podmienky podľa interných normatívnych aktov, ako aj podmienok stanovených zákonom,“ vysvetlila Martina Koval' Kakaščíková.

www.teraz.sk 06.07.2020

Pomocná evidencia 313/01/2020

Jozef Pleva oslávil sté narodeniny

Klient Sociálnych služieb mesta Trenčín **Jozef Pleva** oslávil v pondelok 6. júla svoje sté narodeniny. Ako sám spomína, narodil sa v chudobnej rodine, no jeho detstvo bolo pekné.

V 16-tich rokoch narukoval a ako mladý bojoval na východnom fronte. „Vojna bola hrozná,“ hovorí. Po vojne zostal pracovať u vojakov, neskôr sa zamestnal ako osobný šofér riaditeľa Slovliku. Toto zamestnanie ho veľmi bavilo. Bol priateľský a zbožňoval spoločnosť. Oženil sa a so svojou manželkou mali 6 detí. Bývali v Opatovej. Žiaľ, po ťažkej chorobe mu manželka zomrela a veľmi mu chýba. Ťažké chvíle prežíval aj v období, keď zomrel najstarší syn. Dnes sú mu jeho deti veľkou oporou a teší sa z ich pravidelných návštev.

V Zariadení opatrovateľskej služby na Piaristickej ulici v Trenčíne žije už 19 rokov. Rád počúva dychovku, zo zvieracej ríše obľubuje psov a kone.

Info 31.07.2020

Pomocná evidencia 314/01/2020

Pripomenuli si 140. výročie Štefánikovho narodenia

V Parku Milana Rastislava Štefánika si Trenčania v utorok 21. júla pripomenuli osobnosť generála M. R. Štefánika. Narodil sa 21. júla 1880 v obci Košariská. Pietny akt pri Pamätníku M. R. Štefánika organizovala Považská sokolská župa Milana Rastislava Štefánika (PSŽ M. R. Š.) a Jednota Sokol Trenčín.

„Bol jednou z najvýznamnejších osobností najnovších dejín Slovenska. Astronóm, dobrodruh, svetobežník, vizionár, politik, diplomat a vojak v hodnosti brigádneho generála francúzskej armády, ale najmä hrdý Slovák. Bol osobnosťou s veľkou silou vôle, odhodlania, silou ducha a jasne postavených pravidiel,“ povedala starostka PSŽ M. R. Š. **Daniela Valentová**.

„Žiaľ, nám dnes chýbajú dôveryhodné authority, akou určite bol Milan Rastislav Štefánik. Ľudia veria konšpiráciám, neočakujú deti, rozvíjajú sa myšlienky fašizmu, nenávisti a xenofóbie. Vznikajú najmä kvôli tomu, že nám na celosvetovom a celoslovenskom pôsobisku chýbajú osoby, ktoré sú naozaj dôveryhodné a na ktoré sa môžeme obrátiť a vnímať ich názory ako mienkotvorné,“ prihovoriť sa zhromaždeniu pri pamätníku viceprimátor mesta **Patrik Žák**.

Pamiatke Milana Rastislava Štefánika sa okrem neho poklonili aj predseda Štefánikovej spoločnosti v Trenčíne **Rastislav Kudla** a **Karol Steklý**, autor knihy „Letec Štefánik a Caproni“.

Info 31.07.2020

Pomocná evidencia 340/01/2020

V parku vymenili lavičky

V trencianskom Parku Milana Rastislava Štefánika pri altánku obnovili mobiliár za približne 25 tisíc eur. Z nich 10 tisíc eur mestu na tento účel venovala Nadácia EPH.

Nové lavičky z hliníkovej zliatiny a tropického dreva a smetné nádoby dodala spoločnosť

mmcité. Túto časť parku okolo altánku v poslednom čase vyhľadávalo pomerne malé množstvo ľudí na oddych či piknik. Po jej úprave a skultúrnení by tu mohli nájsť príjemný priestor aj rodiny s deťmi.

Staré a poškodené lavičky v bezprostrednej blízkosti altánku odstránili pracovníci Mestského hospodárstva a správy lesov v utorok 7. júla.

www.trencin.sk 29.07.2020

Pomocná evidencia 346/01/2020

Kauza jamy sa vrátila na Okresný súd

Najvyšší súd SR vyhovel dovolaniu mesta Trenčín v kauze jamy pred Domom armády a zrušil rozsudky trencianskeho Okresného súdu z roku 2016 a Krajského súdu z roku 2018. Informoval o tom na brífingu v piatok 31. júla primátor Trenčína **Richard Rybníček**.

Kauza sa tak po rokoch opäť vráti pred súd. Ten bude rozhodovať o náhrade škody pre spoločnosť Tatra Real Trade za zmarenú investíciu. Radnica rozhodnutie Najvyššieho súdu

privítala, primátor hovorí o návrate právneho štátu. Milióny eur, ktoré investor požadoval, tak nateraz radnica platiť nemusí.

Spoločnosť Tatra Real Trade chcela postaviť pri Posádkovom klube (bývalá ODA) presklenú obchodnú galériu a pod ňou dvojpodlažnú podzemnú garáž. Stavebné povolenie vydalo mesto ešte za predchádzajúceho primátora Branislava Cellera v roku 2007. Spor mesta so spoločnosťou sa začal v roku 2011. Počas stavby sa v roku

2008 našli zvyšky vonkajšieho mestského opevnenia Trenčína zo 17. storočia. Nález sa v roku 2009 stal národnou kultúrnou pamiatkou. Rozhodlo o tom ministerstvo kultúry.

Už v roku 2012 mesto jamu pri Posádkovom klube zasypalo. Tatra Real Trade požadovalo po zrušení stavebného povolenia od mesta vrátiť preddavok za pozemok a rovnako náhradu za zmarenú investíciu. Krajský súd v roku 2014 zamietol žiadosť Tatra Real Trade o úhradu takmer 1,7 milióna eur za zmarenú investíciu.

Prípado sa po sťažnosti súkromnej spoločnosti na Ústavnom súde vrátil opäť do Trenčína, Okresný a Krajský súd dal tentokrát za pravdu Tatra Real Trade a zaviazali mesto, aby investorovi zaplatilo. Radnica podala dovolanie na Najvyšší súd. Ten zrušil rozsudky Krajského súdu v Trenčíne ako aj rozsudky Okresného súdu Trenčín a vec vrátil Okresnému súdu Trenčín na ďalšie konanie.

„Dôvodom zrušenia rozhodnutí odvolacieho súdu bolo, že súdy nezohľadnili princíp prejudiciality pri posudzovaní pre

vec relevantných otázok, ktorými sú otázka platnosti zmluvy o zriadení vecného bremena a zmluvy o budúcej zmluve,“ informovala hovorkyňa Najvyššieho súdu **Alexandra Važanová**.

Krajský súd sa tak podľa Najvyššieho súdu odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

„Rozhodnutie Najvyššieho súdu pre nás znamená zásadný zvrät. Dalo nám obrovskú nádej, že žijeme v právnom štáte,“ povedal primátor na tlačovom brífingu.

„Môžeme sa baviť o tom, či je to víťazstvo alebo nie. Okresný súd musí rozhodovať podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu. V tomto zmysle to nie je definitívny koniec, ale určite je koniec špekuláciám, že by sme mali platiť milióny eur a mesto by mohlo byť ohrozené,“ dodal Richard Rybníček s tým, že predpokladá ďalšie konanie na súdoch bude mať rýchly spád a kauza sa uzavrie.

Mesto doteraz uhradilo súkromnému investorovi sumu vo výške približne 550 tisíc eur. Väčšina bola istina a úroky, ktorú tvorili preddavky na kúpnu cenu pozemku a za vecné bremeno. Tieto peniaze im právoplatne priznal súd.

Podľa právneho zástupcu mesta Trenčín **Martina Dočára** Najvyšší súd uznal, že nie je možné v jednom konaní tú istú vec najskôr posúdiť zmluvu ako neplatnú a hneď na to ako platnú.

„Je to diametrálny rozpor v právnom štáte. Najvyšší súd to uznal, skonštatoval, že bola porušená Ústava v oblasti predvídateľnosti práva a preto zrušil rozhodnutia Krajského a Okresného súdu,“ povedal Martin Dočár. Rovnako predpokladá, že ďalšie konania na súdoch budú mať rýchly spád.

„Súdy sú viazané rozhodnutím Najvyššieho súdu a mali by sa ho držať,“ dodal právny zástupca. Časť financií, približne

Na brífingu vystúpil aj právny zástupca mesta Martin Dočár.

170 tisíc eur, bude podľa neho mesto žiadať od investora späť.

„Tým, že Najvyšší súd rozhodnutia zrušil, Tatra Real Trade sa tým pádom bezdôvodne obohatil a je povinný ich vrátiť,“ dodal Martin

Dočár a naznačil, že

mesto Trenčín bude žiadať súdnou cestou aj náhradu škody.

O vyjadrenie k aktuálnemu rozhodnutiu Najvyššieho súdu sme požiadali aj právneho zástupu Tatra Real Trade, na otázky zatiaľ nereagoval.

www.sme.sk 31.07.2020

Pomocná evidencia 348/01/2020

V obnovenj budove hradu sa objavili ďalšie problémy

Ľudia z nej mali mať zaujímavé výhľady na hradný areál, namiesto toho ju museli už tri roky po osadení zneprístupniť. Reč je o vonkajšej ochodzi objektu kasárne na Trenčianskom hrade.

Obnovu budovy zo 16. storočia, ktorú o dve storočia neskôr zničil požiar, dokončili v roku 2015, odvtedy sa v nej konajú výstavy či spoločenské podujatia. Podľa správcu i vlastníka sa však krátko po otvorení začali objavovať prvé nedostatky. Jedným z nich bola práve labilná ochodza, ktorú sa rozhodlo Trenčianske múzeum z bezpečnostných dôvodov na jar demonstovať. Podľa riaditeľa Trenčianskeho múzea **Petra Martiniska**

je v poradí ďalším zisteným nedostatkom výskyt drevokazného hmyzu v krove budovy.

Deformácie vonkajšej ochodze si vedenie múzea všimlo v roku 2018.

„Vykonali sme obhliadku a na základe toho sme podali reklamáciu na Trenčiansky samosprávny kraj (TSK), keďže ochodza sa začala postupne oddeľovať od budovy. Župa to postúpila

dalej v reklamačnom konaní, firma ale dostatočne rýchlo nereagovala, boli sme preto nútení časť ochodze tento rok demonstovať, aby neohrozovala návštevníkov,“ priblížil Peter Martiniško.

Počas uzávierky hradu v čase koronakrízy preto na miesto dorazil profesionálny horolezec. S odstránením konštrukcie, ktorá bola od fasády vzdialená miestami asi 30 centimetrov, veľa namáhavej práce nemal.

„Hneď na začiatku demontáže sa ochodza zrútila,“ zdôraznil riaditeľ Trenčianskeho múzea, ktoré hrad spravuje. Konštrukcia bola podľa jeho názoru vyhotovená nekvalitne, drevo ochodze bolo zhnité.

„Dali sme si vyhotoviť súdnoznalecký posudok. Ten konštatuje, že projektová dokumentácia nebola dostatočná a bol zvolený aj zlý druh reziva,“ upozornil. Zrútenie ochodze nepredpokladal ani profesionálny horolezec.

„Spustil som sa zo strechy a ako som sa do toho trošku oprel, zrútilo sa to. Nečakal som, že by to až takto spadlo. Podľa môjho názoru to nebolo dosť dobre uchytené v stene,“ myslí si **Pavol Kostelný**.

Nedostatky TSK reklamoval. Výzvu na odstránenie chýb diela zaslala župa už v októbri 2018.

Právny zástupca zhotoviteľskej firmy tvrdí, že spoločnosť rekonštruovala kasáreň podľa projektovej dokumentácie a všetkých zmien počas realizácie odsúhlasenej a vypracovanej TSK. Peter Martinisko však upozorňuje, že budova mala a má viacero problémov.

„Počas zimy sme spozorovali, že v krove sú stopy po drevo-kaznom hmyze. Dali sme si to vyhodnotiť znalcom, ktorý konštatoval, že drevo nebolo dostatočne chemicky ošetrené a v krove sa nachádza tesárik. A to je ďalšie úskalie, ktoré nás čaká,“ poznamenal riaditeľ Trenčianskeho múzea. Teraz tak stoja pred voľbou spôsobu, ako krov nechemicky ošetriť.

Peter Martinisko zároveň tvrdí, že s objektom sú problémy od jeho otvorenia v roku 2015. Odvtedy riešili napríklad vlhnutie múrov, vypraskanú podlahu či problém s odtokmi.

www.sme.sk 12.08.2020

Pomocná evidencia 357/01/2020

Trenčín si pripomenul 76. výročie SNP

Mesto Trenčín si 29. v sobotu augusta pripomenulo 76. výročie Slovenského národného povstania pri Pamätníku umučených na Brezine. Vzhľadom na epidemiologickú situáciu sa pietna spomienka konala v komornej atmosfére.

www.trencin.sk 29.98.2020

Pomocná evidencia 372/01/2020

Letnú sezónu poznačilo počasie i pandémie

Letné kúpalisko na Ostrove má za sebou ukončenú štvrtú sezónu. V období od 1. júla do 31. augusta bolo otvorené 52 dní a pre zlé počasie zostalo 11 dní zatvorené. Posledných 12 dní

bola na základe rozhodnutie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Trenčíne obmedzená kapacita kúpaliska na polovicu maximálneho počtu návštevníkov.

Areál letného kúpaliska privítalo počas tohtoročného leta 42 026 návštevníkov, z toho 12 184 dospelých Trenčanov a 13 638 detí. Celková tržba zo vstupného bola takmer 139 tisíc eur.

www.trencin.sk 09.09.2020

Pomocná evidencia 375/01/2020

Začala sa obnova Čerešňového sadu

Začala sa obnova Čerešňového sadu. Najskôr zrekonštruujú prístupovú cestu k južnému opevneniu Trenčianskeho hradu,

vybudujú chodník okolo Čerešňového sadu a napokon tu umiestnia nový mobiliár. To všetko je úloha mesta Trenčín v rámci spoločného projektu cezhraničnej spoluprá-

ce Trenčianskeho samosprávneho kraja, Trenčína a Bučovic – TreBuchet. Mesto na tieto práce získalo takmer 500 tisíc eur.

Začiatku prác predchádzal archeologický výskum, ktorý robilo Trenčianske múzeum od 21. júla 2020, hneď po odstránení dočasného asfaltového povrchu lesnej cesty. Tá bola potrebná na prístup pre stavebné mechanizmy v súvislosti s budovaním nového vstupu na hrad cez južné opevnenie.

„Počas archeologického výskumu sme vyhlúbili dve sondy - v juhovýchodnom cípe Čerešňového sadu a na prístupovej ceste, približne na úrovni pamätníka na Brezine. V prvej sonde sme objavili početný keramický a sporadicky kovový materiál,

datovaný najmä do mladšej doby železnej, kultúrnu vrstvu však zrejme narušil mladší objekt, pravdepodobne z raného novoveku. Druhá sonda bola archeologicky negatívna,“ priblížil výsledky výskumu zástupca riaditeľa Trenčianskeho múzea **Tomáš Michalík**. Archeológovia budú dohliadať aj na všetky nasledujúce výkopové práce až do ukončenia realizácie diela.

V týchto dňoch sa už začali práce na revitalizácii Čerešňového sadu. Nový chodník okolo sadu s dĺžkou 430 metrov

a šírkou 2 metre bude súčasťou debarierizácie Breziny. Na jeho povrchovú úpravu použijú mlatovú konštrukciu z prírodného drveného kameniva a organických prímiesí. Z Čerešňového

sadu sa napojí na už existujúce chodníky a schody, ktoré vedú k pamätníku. Vo viacerých miestach bude nový chodník križovaný lesnými cestičkami a na konci sa napojí na prístupovú cestu k južnému opevneniu hradu.

„Z Čerešňového sadu chceme vytvoriť priestor pre zmysluplné aktivity, ktoré by umožnili jeho dlhodobé využitie aj mimo turistickej sezóny,“ povedal primátor mesta **Richard Rybníček**.

Tri opotrebované verejné ohniská nahradia tri murované kruhové ohniská z prírodného opracovaného kameňa so striškami na uskladnenie dreva. V Čerešňovom sade pribudne 26 lavičiek, pri každom ohnisku bude navyše stôl s dvoma lavičkami z prírodného agátového dreva. Z toho istého materiálu budú aj štyri relaxačné ležadlá. Tieň zabezpečia trojuholníkové ľahké plachty medzi stromami.

V Čerešňovom sade sa počíta aj so 16-timi obiehacími kolmi, šiestimi balančnými kolmi, balansovým prvkom so sedad-

lami, dvoma balansovými preliezačkami, jednou lanovou preliezačkou, preliezačkou v tvare pyramídy, dvoma hojdacími sieťami a tiež malým pódium na menšie kultúrne akcie.

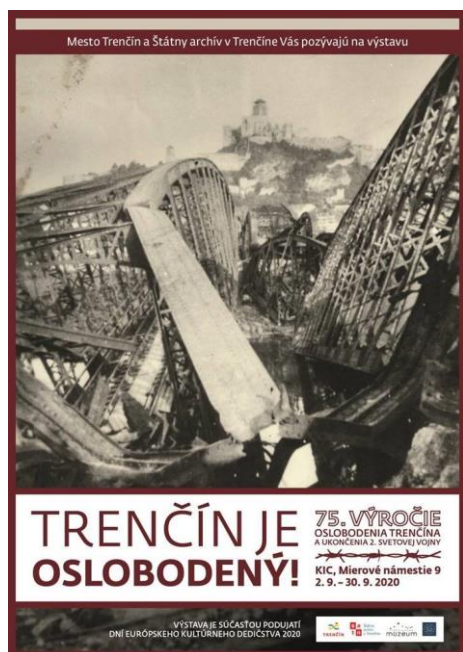
Pribudnú informačné tabule o histórii hradísk v tejto lokalite, o Čerešňovom sade a podobne, aj stojany na bicykle, nové odpadkové koše a mobilné toalety.

Info 04.09.2020

Pomocná evidencia 376/01/2020

Dobové dokumenty pripomenuli rok 1945

Fotografie, plagáty a texty vystavené počas celého septembra v priestoroch Kultúrno-informačného centra na Mierovom námestí približujú najmä udalosti mesiacov apríl, máj a jún 1945.

Výstava s názvom „Trenčín je oslobodený!“ je súčasťou podujatí organizovaných v rámci Dní európskeho kultúrneho dedičstva 2020. Dokumenty pochádzajú z archívnych fondov úradov verejnej správy, ale aj z osobných fondov viacerých známych Trenčanov: **Jozefa Branecského, Jána Zemana, Ernesta Tesára, Vladimíra Chovana a Jána Kudlu.** Prezentované sú aj snímky zo

zbierok Trenčianskeho múzea v Trenčíne.

Výstavu k 75. výročiu oslobodenia nášho mesta jednotkami sovietskej a rumunskej armády a k ukončeniu 2. svetovej vojny pripravil Štátny archív v Trenčíne.

www.trencin.sk 03.09.2020

Pomocná evidencia 382/01/2020

Trenčianska nadácia oslávila 20. výročie vzniku

Podporila viac ako 700 projektov a v grantoch využila vyše 600 tisíc eur. Reč je o Trenčianskej nadácii, ktorá tento rok oslavuje 20. výročie svojho založenia. Za komunitnou nadáciou stojí od jej vzniku množstvo ľudí, ktorí si za svoje zobrali pomáhať iným bez toho, aby za pomocou videli vlastný ošoh.

Vznikla s cieľom vybudovať silné finančné a technické zázemie pre podporu lokálnych aktivít, vďaka čomu vznikli

Správkyňa nadácie Alena Karasová.

známe projekty ako napríklad „Trenčianske Korzo“, „Mladí filantropi“, „Otvor srdce, daruj knihu“, či „Dr. Klaun“.

V piatok 4. septembra v priestoroch Galérie Vážka v Trenčíne otvorili výstavu pod názvom „20 rokov darujeme“. Predstavuje 62 dokumentárnych fotografií, zachytávajúcich zaujímavé momenty z verejnoprospešných aktivít, na ktorých nadácia mohla participovať a prispieť malým grantom na ich úspešné zrealizovanie.

Viac o uplynulých rokoch i blízkej budúcnosti porozprávala správkyňa nadácie **Alena Karasová**.

Spomínate si na prvopočiatky nadácie?

„V októbri roku 2000 sa stretli aktívni členovia Trenčianskeho neformálneho združenia s tým, aby sa dohodli, ako ďalej. Chceli veľmi pomáhať ľuďom s dobrými myšlienkami, s víziou organizovať zaujímavé veci, no bez finančných zdrojov. Títo ľudia pretransformovali občianske združenie na nadáciu. Začínali tí istí ľudia, ktorí mali nápad vytvoriť otvorený grantový program, ktorému sa hovorilo komunitný fond. Teda vyhľadávať zdroje od darcov, jednotlivcov, samospráv, firiem, a tie transparentne rozdeľovať na aktivity. Začiatky boli veľmi

plodné, užitočné a bohaté, v prvých rokoch sme mali dostatok zdrojov, tie sme poskytovali na kultúrne a športové aktivity. Ťažisko práce bolo vždy na dobrovoľníkoch, či už to boli grafici, fotografi, alebo samotní ľudia, ktorí projekty realizovali.“

Ktorý projekt vnímate aj po rokoch ako najúspešnejší?

„Tých je veľa a dnes už ani všetky nebežia, kapacitne by sa to zvládať nedalo. Začínali sme s projektom, ktorý sa nám zdal, že v meste chýba, a to „Trenčianske Korzo“. S tým prišli starí Trenčania, ktorí si spomínali na klasické korzo. Snažili sme sa ním oživiť námestie, ktoré dnes podobné oživenie už ani nepotrebuje. Korzá trvali možno desať rokov a robili sme ich na jar i

jeseň. Prijemne spomínam aj na „Deň klaunov“, čo bola klasická, typická, nadačná vec, navyše mimoriadne úspešná. Súvisela s tým, že Holanďania sa rozhodli, že tu chcú založiť fond a podporovať deti, ktoré sú dlhodobo umiestnené v centrách sociálnych služieb. Aby sme mali na to zdroje, organizoval sa „Deň klaunov“, ktorý zaplnil celé Mierové námestie. Podarilo sa nám tam dokonca spraviť nejaké rekordy, asi päť z nich je aj zapísaných v knihe rekordov. Veľmi cenný je pre nás Klub darcov založený na individuálnom darcovstve. Doň ľudia prispievajú drobnými sumami, a aj vďaka tomu vieme podporiť ročne päť až šesť projektov. Podporili tak vytlačenie knihy, či vydanie knihy začínajúcej hudobnej kapely. Pred Vianocami si

asi mnoho Trenčanov i cezpoľných všima projekt „Otvor srdce, daruj knihu“. V predvianočnom období sa tešíme z „Dobrého bazáru“. Úžasný projekt boli aj „Mladí filantropi“. Bola to skupina mladých ľudí, ktorí celoročne spolupracovali s nadáciou, niečo sa naučili, v niečom pomohli a z niektorých vyrástli úspešní manažéri, či zostali pracovať v treťom sektore.“

Pomoci sa vďaka nadácii dočkali bezpochyby stovky ľudí a podporili sa i menej komerčné aktivity a nápady. Dočkali ste sa po rokoch pozitívnej spätnej väzby, že sa vám niečo od časti z nich vracia?

„Máme viacero prípadov, kedy v minulosti úspešní poberatelia grantov sa po čase ocitli na opačnej strane a dnes sú členmi Klubu darcov. Jedným z nich je Miroslav Tomeček, ktorý žiadal o podporu v rámci rekonštrukcie kríža pri Opatovej,

čo aj realizoval. Keď si však človek uvedomí, koľko práce stojí za týmito žiadateľmi, že síce dostanú peniaze na materiál či služby, no všetko musia sami odrobiť, uvedo-

mí si, že oni sú tiež svojim spôsobom darcovia. Toto bol vždy aj cieľ nadácie – robiť sprostredkovateľa medzi tými, ktorí majú peniaze a chcú niečo robiť, no nemajú na to čas a ani nápady a medzi tými, ktorí majú nápady a sú akční, no nemajú dostatok prostriedkov. A tento cieľ sa celkom podarilo naplniť.“

www.sme.sk 04.09.2020

Pomocná evidencia 388/01/2020

V Trenčíne zbúrali ďalšiu starú obytnú vilku

Na Štefánikovej ulici pri kruhovej križovatke zbúrali obytnú vilku. Práce súvisia s plánovanou výstavbou v areáli Meriny, kde viacerým budovám hrozí asanácia. Investor chce na ich mieste postaviť okrem iného aj obchodné centrum, pribudnú by mohlo trvalé bývanie. Proti sú trenčianski aktivisti. Tvrdia, že budovy sú vzácne.

O budúcnosti súboru budov v areáli Meriny rozhoduje Pamiatkový úrad SR. Ten začal vo veci vyhlásenia historických objektov za národnú kultúrnu

pamiatku správne konanie. Až do vydania právoplatného rozhodnutia nemôže vlastník budov a pozemkov, na ktorých stoja, odštartovať napríklad búracie práce. Podľa trenčianskych architektov, výtvarníkov, umelcov a aktivistov sú budovy vzácne svojou architektúrou i históriou. Za ideálny scenár považujú pamiatkovú ochranu niektorých stavieb. Argumentujú tým, že najcennejšie sú a budú ako celok.

Koncom roka 2019 zbúrali v centre Trenčína viac ako sto-ročnú mestskú vilku vedľa kina Hviezda. Budova patrila mestu, podľa radnice mala zlú statiku a nemala žiadnu hodnotu. V roku 2016 prekvapilo niektorých obyvateľov Trenčína zbúranie „vežičkového domu“ na Rozmarínovej ulici, ktorú postavili v roku 1902. Vlastník sa rozhodol odstrániť stavbu z dôvodu poškodenia nosných konštrukcií objektu.

V roku 2014 pobúrilo množstvo ľudí zbúranie tzv. Tisovej vily v Trenčíne. Vilu na okraji lesoparku Brezina s výhľadom

na celé mesto kúpil trenčiansky podnikateľ **Bohumil Hanzel** v roku 2012. Plánoval ju zrekonštruovať, zo zdravotných dôvodov ju predal hokejistovi **Mariánovi Hossovi**, ktorý ju dal zbúrať a na jej mieste si postavil svoj dom.

www.sme.sk 25.09.2020

Pomocná evidencia 414/01/2020

Na Trenčianskom hrade osadili repliku starej zbrane

Do priestorov južného opevnenia Trenčianskeho hradu v pondelok 5. októbra umiestnili repliku stredovekej obliehacej zbrane, trebuchetu. Jej výroba trvala študentom Strednej odbornej školy (SOŠ) v Považskej Bystrici asi mesiac a je symbolickým artefaktom projektu TreBuCHET (Trenčín, Bučovice, Chránime Európske Tradície), v rámci ktorého zhotoviteľ v tomto roku dokončil rekonštrukciu samotného južného opev-

nenia.

Zbraň váži asi tonu a je funkčná, čo otestovali aj v deň jej inštalácie. Trebuchet používali stredoveké vojská k dobývaniu opevnených miest, hradov, respektíve k ich ničeniu. Zbraň bola podľa

zástupcu riaditeľa Trenčianskeho múzea **Tomáša Michalíka** veľmi dômyselnou, no o jej používaní na Trenčianskom hrade nie sú žiadne hodnoverné písomné záznamy a pramene.

„Vieme, že sa používali počas stredoveku na území Horného Uhorska. Fungovali na princípe katapultu. V praxi sa vymrští rameno a to vystrelí projektil, ktorého úlohou bolo ničieť. Ako projektily sa spravidla používali kamenné gule alebo neopracované kamene, no existujú záznamy, že sa používali aj rôzne

mŕtve zvieratá, hlavy ľudských nepriateľov, či dokonca aj exkrementy,“ prekvapil zástupca riaditeľa Trenčianskeho múzea Tomáš Michalík.

Model trebuchetu zhotovili študenti považskobystrickej SOŠ, konkrétne študenti učebného odboru stolár pod odborným dozorom majstra odborného výcviku **Romana Suchára**. Ako priblížil, zhotovenie repliky trvalo asi mesiac.

„Z pohľadu času to nebola nejako náročná práca, ale náročná bola z hľadiska domyslenia, aby naozaj strieľala, pretože predlohu som robil iba z videí a historických filmov,“ povedal Roman Suchár.

Replika stredovekej zbrane má dĺžku štyri metre, široká je 2,6 metra a s vysunutým ramenom má na samom vrchu až šesť metrov. Na jej výrobu použili smrekové drevo. Ako však Roman Suchár upozornil, pôvodné trebuchety boli väčšie ako v tomto roku zhotovená replika. „Ramená mali aj osem metrov a strieľať dokázali až 50 kilogramové závažia. Ten náš má dostrel 65 metrov s päťkilogramovým závažím – medicinbalom,“ vysvetlil majster odborného výcviku.

Riaditeľ SOŠ v Považskej Bystrici **Ján Kunovský** tvrdí, že novinka na hrad pritiahne turistov a bude aj jeho ozdobou.

„Žiaci robili všetky stolárske práce – opracovávali drevo, rezali, natierali, pri stavaní spolupracovali aj so stolárskymi odborníkmi našej školy. Je to plne funkčné dielo, ktoré sa hodí do tohto prostredia,“ povedal.

Podľa Trenčianskeho múzea, ktoré hrad spravuje, má replika zbrane návštevníkov pomyselne preniesť do obdobia neskorého stredoveku.

www.sme.sk 08.10.2020

Pomocná evidencia 426/01/2020

Trenčín získal cenu „Patrón architektúry“

Aj napriek mimoriadnej situácii boli v stredu 7. októbra, v priamom prenose, vyhlásení laureáti architektonickej súťaže CE ZA AR 2020. Vyhlásovateľom je Slovenská komora architektov. Trenčín získal cenu „Patrón architektúry“.

Toto ocenenie udeľuje Slovenská komora architektov za osobitný prínos pre rozvoj architektúry, ktorý nie je vyjadrený architektonickým dielom, ale naopak je výsledkom práce osobnosti, miestnej samosprávy alebo inštitúcie, ktorá sa zaslúžila o rozvoj slovenskej architektúry. Primárnym poslaním nie je oceniť architektonický výkon, ale poukázať na pozitívne príklady z praxe, ktoré sú hodné nasledovania.

Slovenská komora architektov sa rozhodla v tomto roku cenu „Patrón architektúry“ udeliť mestu Trenčín. Považuje ho za príklad samosprávy, ktorá svoje významné verejné investície podmieňuje súťažou návrhov. Trenčín je vzorom iným mestám v použití otvorenej a transparentnej metódy pre získanie projektu svojich mestotvorných investícií.

Mesto Trenčín využilo architektonickú súťaž pre riešenie obnovy Mierového námestia v roku 2007. Neskôr, v roku 2014, usporiadalo veľkú medzinárodnú urbanistickú súťaž na budúci rozvoj centra na brehu Váhu pod názvom „Mesto na rieke“ a napokon, v minulom roku, postupovalo rovnako súťažou aj pri hľadaní podoby pešej zóny ulíc Hviezdoslavova a Vajanského. Po rokoch tak Trenčín môže získať nový prívlastok – Mesto dobrej architektúry.

„Veľmi si vážime, že porota ocenila náš dlhoročný prístup pri príprave urbanizmu a architektonických súťaží pre riešenie verejných priestorov v Trenčíne. Obzvlášť ma teší, že si všimla desaťročnú prácu na projekte Trenčín si Ty, ktorý je zásadnou urbanistickou prípravou rozšírenia centrálnej mestskej zóny. Je

to pre mňa osobne, ale určite aj pre architektov Martina Beďatša a Dušana Šimuna a ich tím, obrovské zadostučinenie a povzbudenie do ďalších dní a ďalších dôležitých a ťažkých prác, ktoré nás ešte ča-

kajú. Do cieľa je ešte ďaleko, ale zároveň sa k nemu úspešne približujeme. Tento kľúčový strategický projekt bude charakterizovať a definovať zmysel a tvár mesta na ďalšie desaťročia,“ povedal primátor **Richard Rybníček**, ktorý vyjadril vďaka aj všetkým bývalým a súčasným poslancom Mestského zastupiteľstva v Trenčíne.

„Svojou podporou spomínaných súťaží výrazne prispeli k získaniu ocenenia, ktoré patrí aj im. Ako sa hovorí, dobré veci sa rodia ťažko a toto je presne ten prípad. Ale my stále veríme zmyslu tohto projektu, stále veríme ľuďom, ktorí chcú naďalej na ňom participovať a veríme tomu, že už nebude dlho trvať, keď sa tento projekt dostane až do fázy samotnej realizácie,“ dodal Richard Rybníček.

Cenu pre naše mesto prevzal spolu s primátorom aj hlavný architekt mesta Trenčín Martin Beďatš.

„Venujeme sa verejnému priestoru. A to sú behy na dlhé trate, sú zložité, sú veľakrát aj ťažké a neprijemné. Preto chcem poďakovať tej časti verejnosti, ktorá nás dokáže pochopiť, ktorá nás dokáže podržať. Vďaka tejto podpore môžeme v práci

úspešne pokračovať a neskončiť v polovici cesty niekde medzi šuplíkovými projektami. Takže, milí Trenčania, ďakujeme!“ povedal v priamom prenose RTVS.

Primátor Trenčína Richard Rybníček na slávnostnom odovzdávaní ocenení CE ZA AR 2020 vyzdvihol prácu architektov: „Architekti sú ľudia, ktorí tvoria krásu a kvalitu, bez nich nemôže fungovať žiadna samospráva. To spojenie je nevyhnutné. Architektúra bez mesta a mesto bez architektúry nemá žiadny zmysel. My dávame motiváciu, predstavy, sny, a architekti to naplňajú. To sú ľudia, ktorí tomu rozumejú, ktorí to mesto a jeho krásu cítia.“

www.trencin.sk 07.10.2020

Pomocná evidencia 428/01/2020

Trenčín druhý v kampani Do práce na bicykli

Výsledky celoslovenského vyhodnotenia kampane „Do práce na bicykli 2020“ sú už známe. Po minuloročnej tretej priečke bol Trenčín tentoraz ešte lepší. Z 85 zaregistrovaných samospráv mu patrí druhé miesto. Víťazom sa opakovane stalo mesto Martin.

Za úspechom trenčianskej samosprávy sú všetci ľudia, ktorí nechali auto doma a na cestu do práce využili ekologickejší spôsob prepravy. V 153 registrovaných tímoch bolo 518 aktívnych cyklistov, ktorí najazdili spolu 58 123,49 km. V prepočte na jedného účastníka je to 112,21 km. Trenčianske tímy tak ušetrili 17 960,75 kg CO².

Najlepším tímom trenčianskej samosprávy bol Dream Team, ktorý za čas trvania kampane najazdil do práce a z práce na bicykli 2 289,66 km. Darilo sa aj tímom, ktoré vytvorili 27 zamestnanci mestského úradu. Vďaka patrí všetkým, ktorí takýmto spôsobom prejavili svoj vzťah o životné prostredie a záujem urobiť niečo konkrétne pre jeho ochranu.

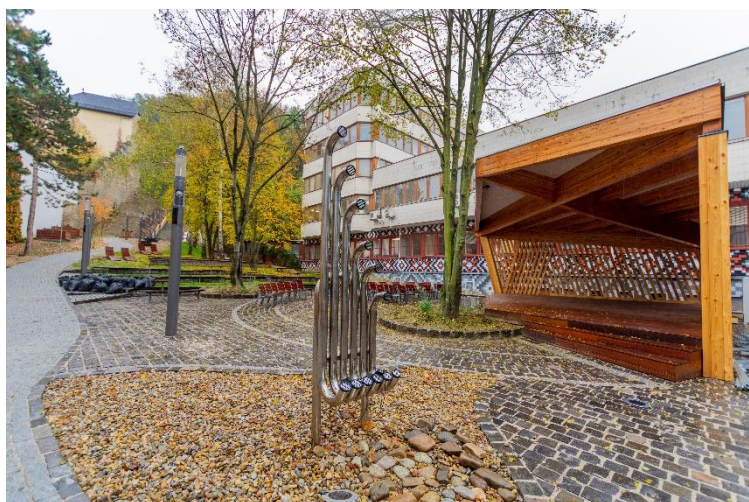
V rámci Slovenska sa v tomto roku „Do práce na bicykli“ vybralo 2 553 tímov s 8 392 účastníkmi. Spolu najazdili takmer 930 tisíc „ekologických“ kilometrov.

www.trencin.sk 21.10.2020

Pomocná evidencia 439/01/2020

Átrium pod Mestskou vežou v novom šate

Práce na jeho revitalizácii sa začali v apríli 2020 a začiatkom novembra sú už ukončené. Átrium zostane počas zimy uzavretá.

Veríme, že sa do jari situácia s pandemiou natoľko zlepší, aby sa do tohto priestoru vrátili nielen ľudia, ale aj kultúra.

Revitalizácia átria priniesla možnosti na viaceré zmysluplné aktivity a tiež na relax

a hry. Je tu niekoľko hracích prvkov, vrátane detských šmýkačiek, náučno-zábavnej vodnej trasy. Vodné „hračky“ bude zasobovať vodou vrтанá studňa. Pred novým pódium sú rozmiestnené mobilné stoličky, ďalej od pódia sú zase pevné lavice v tvare vlnoviek a v ďalšej časti je na upravenej trávnej ploche odpočinkové sedenie. Väčší priestor sa vytvoril posunutím chodníka bližšie k stenám budov Farskej ulice. Tento bezbariérový chodník vedie až po úroveň do budúcná plánovanej nástupnej stanice výtahu na Brezinu.

Stĺpy verejného osvetlenia v sebe integrujú okrem LED osvetlenia aj ďalšie služby pre návštevníkov átria. Schodisko na Brezinu osvetľuje LED pás v jeho madle. V strednej časti átria je fontánka na pitie a osviežovače vzduchu v letných

horúčavách. Autormi úspešného projektu sú architekti **Peter Guga** a **Marek Guga**. Zhotoviteľom prác bola spoločnosť Re-kondícia SK. Drobnú architektúru zabezpečila spoločnosť

mmcité2 a sadové úpravy Dryada garden.

Trenčín uspel v 4. kole výzvy na Zeleň a získal peniaze z eurofondov na revitalizáciu átria. Rozhodlo o tom Ministerstvo pôdohospodárstva

a rozvoja vidieka SR, ktoré je riadiacim orgánom pre Integrovaný regionálny operačný program (IROP). Mesto získalo na túto očakávanú investíciu nenávratný finančný príspevok takmer 733 tisíc eur. Zvyšných 5 percent (takmer 40 tisíc eur) doplatilo zo svojho rozpočtu.

www.trencin.sk 04.11.2020

Pomocná evidencia 447/01/2020

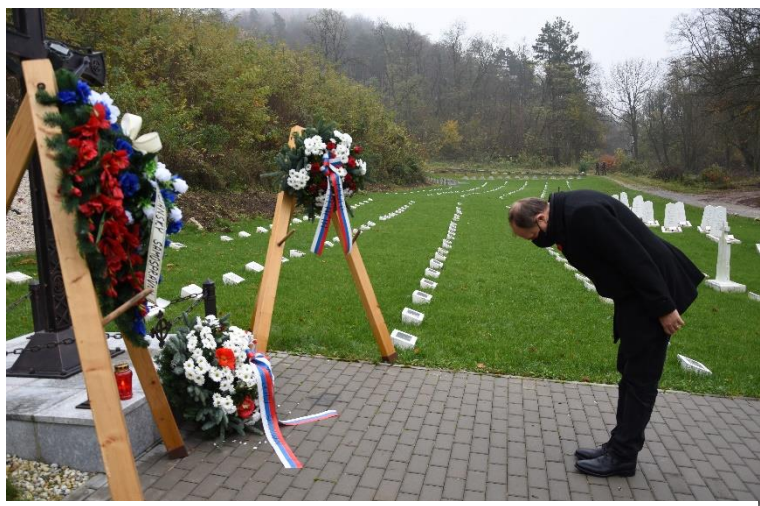
Spomienka na obeť vojen a ozbrojeného násilia

Dohodou o prímerí sa 11. novembra 1918 skončila prvá svetová vojna. Pri príležitosti 102. výročia tejto historickej udalosti sa obetiam vojen a ozbrojeného násilia v stredu 11. novembra pri srbskej kaplnke na cintoríne pod Juhom poklonil primátor mesta **Richard Rybníček**.

Posledná salva zaznela 11. novembra 1918 v 11. minúte po 11. hodine. Vojnový konflikt trval štyri roky a vyžiadal si životy 20 miliónov ľudí. Zranených bolo 20 miliónov ďalších osôb, veľká časť z nich si z bojísk odniesla pre zvyšok života trvalé následky.

Prvá svetová vojna nazývaná aj Veľká vojna znamenala pre Trenčín mnoho materiálnych škôd, utrpenia a obetí, hoci cez mesto priamo neprechádzal front. Bojovalo sa s novými, resp. vylepšenými zbraňami – vojaci využívali zbrane hromadného ničenia, bojové plyny, zátarasy z ostnatého drôtu, tanky, guľomety aj plameňomety.

Dátum podpísania prímeria sa stal na pamäť obetiam vojny Dňom veteránov. Symbolom spomienky na padlých vo vojne sa stali červené maky, ktoré vyrástli na jednom z najkrvavejších bojových polí 1. svetovej vojny – na flanderských poliach v Belgicku.

Primátor položil veniec aj na vojenskom cintoríne v Kubrej.

V utorok 10. novembra položil primátor Richard Rybníček v mene mesta veniec aj na vojenskom cintoríne v Trenčíne - Kubrej, kde našlo posledné miesto odpočinku 771 vojakov.

www.trencin.sk 11.11.2020

Pomocná evidencia 456/01/2020

Tichá spomienka na udalosti v novembri 1989

Pokojne a s úctou poďakovali za slobodu v utorok 17. novembra aj zástupcovia mesta Trenčín. Pri Pamätníku obetiam komunizmu na Námestí sv. Anny položili vence, zažali sviečky a poklonili sa všetkým ľuďom, ktorých režim zavraždil v šialených stalinských procesoch, pri úteku cez hranice, ľuďom, ktorým zničil životy pre vieru, vymyslené obvinenia či zopár neopatrných slov.

„Už je to 31 rokov,“ zaspomínal si organizátor Novembra 89 v Trenčíne **Juraj Konečný**. „V tom období už bývalá komunistická vláda mlela z posledných síl a v podstate v celej Európe, v bývalom východnom bloku, už krachovali tieto totalitné systémy, takže bolo treba trošku zatriasť aj tu na Slovensku a, samozrejme, aj v Čechách, teda v bývalom Československu, čo sa nám v tom období podarilo.

Nepodarilo sa nám všetky tie ideály splniť, ktoré sme si vtedy hovorili, že to bude sloboda, demokracia, rovnosť a príležitosť pre všetkých – bohužiaľ sa to nepodarilo.“

Podľa primátora mesta **Richarda Rybníčka** cesta, na ktorú sme sa vydali pred 31 rokmi a z ktorej nesmieme už zísť, má obrovský zmysel.

„Pre nás, čo sme tu, aj pre tých, čo prídu po nás. Som veľmi hrdý na to, že aj naše mesto nechalo obrovskú stopu v boji za slobodu. Aj dnes sme dokázali, že Trenčín je výnimočné mesto slušných a slobodných ľudí,“ vyjadril sa primátor na sociálnej sieti po tom, ako v tichosti položil veniec pri pamätníku spolu s **Jurajom Konečným** a **Emilom Sedlačkom**, protagonistom protestov proti okupácii Československa a bojovníkom za slobodu v auguste 1968 v Trenčíne.

Pamätník obetiam komunizmu na Námestí sv. Anny je dielom akademického sochára Igora Mosného. Nainštalovaný je na mieste kríženia dvoch komunikačných osí, na rázcestí, ktoré vyvoláva v človeku možnosť slobodnej voľby. Slobodu zdôrazňujú štyri voľne stojace piliere spravodlivosti, ktoré

medzi sebou chránia bronzovú reliéfnu dosku s vynárajúcimi sa tvármi obetí.

www.trencin.sk 17.11.2020

Pomocná evidencia 463/01/2020

Na Mierovom námestí vyrástol vianočný strom

Mierové námestie vo štvrtok 19. novembra predpoludním oživil vianočný strom. Išlo o približne 13 metrov vysoký smrek pichľavý. Mestu ho daroval pán Bulejko z Hrabovky.

www.trencin.sk 19.11.2020

Pomocná evidencia 467/01/2020

V knižnici odovzdali do užívania nový výťah

Verejnej knižnici Michala Rešetku (VKMR) v Trenčíne bol v pondelok 30. novembra do užívania odovzdaný úplne nový výťah. Jeho prístavba umožňuje bezbariérový vstup do všetkých podlaží knižnice.

V rámci aktuálne platných hygienických opatrení bola do užívania odovzdaná prístavba, ktorej súčasťou je nový výťah.

„Celý projekt bol financovaný z rozpočtu Trenčianskej župy. Pevne verím, že výťah bude plniť svoj účel a sprístupní knižnicu omnoho väčšie-

mu spektru čitateľov,“ povedal predseda Trenčianskeho samosprávneho kraja **Jaroslav Baška** s tým, že výška investície v tomto prípade dosiahla takmer 117 tisíc eur. Súčasťou projek-

tu bola aj úprava nádvorja knižnice, kde sa pravidelne organizuje napríklad aj obľúbená letná čítareň.

„Prístavba bude slúžiť aj pri rozširovaní knižničného fondu či zásobovaní,“ doplnila **Gabriela Krokvičková**, riaditeľka VKMR v Trenčíne.

www.tsk.sk 30.11.2020

Pomocná evidencia 486/01/2020

Na námestí pribudla Zvonička šťastia

V centre Trenčína si ľudia mohli zazvoniť pre šťastie. Vianočná výzdoba nášho mesta dostala ďalšiu novinku. Je vytesaná z jedného kusa smrekového dreva. Má 3 metre, 350 kilogramov a kovaný zvon. Zvonička šťastia je umiestnená v centre Trenčína, na Mierovom námestí. Zvonička má šliapací mechanizmus, aby ľudia nechytali jedno lano. Tak budú dodržané i hygienické opatrenia.

V nedeľu 29. novembra podvečer sa spolu s verejným osvetlením rozsvietila i vianočná výzdoba v

meste. A tak na adventnom venci okolo fontány Marca Aurelia zažiarila prvá svieca. Na venci s priemerom 9 metrov a obvodom 28 metrov je aj 200 drevených ozdôb. Tie sú vyrobené z odrezkov, ktoré zostali z výroby drevenej konštrukcie venca.

Mimochodom, výroba venca si nevyžiadala žiadne pílenie drevín. Čečina je zo stromov, ktoré ťažili v lese neďaleko Beluše. Imelo zo spomínaných stromov je tiež súčasťou výzdoby venca.

www.trencin.sk 01.12.2020

Pomocná evidencia 487/01/2020

Časopis Forbes ocenil aj primátora Trenčína

Časopis Forbes sa tentokrát rozhodol oceniť nie jednu Osobnosť roka, ale hneď niekoľko. Medzi nimi je i prezident Únie miest Slovenska a zároveň primátor Trenčína **Richard Rybníček**.

Forbes každoročne oceňuje niekoho, kto „za daný rok urobil niečo mimoriadne a je inšpiráciou pre nás všetkých. Za tento rok, ktorý poznačila pandémia Covidu-19,

sa však nedá zodpovedne vybrať iba jediná osobnosť roka. Naopak, boj s koronavírusom statočne zdvzajú celé skupiny obyvateľstva, a preto sme sa aj rozhodli oceniť široké spektrum ľudí,“ uvádza časopis. Forbes si všimol i prácu samospráv, konkrétne prezidenta Únie miest Slovenska a primátora Trenčína. Richarda Rybníčka. Ocenenie Forbes získal aj organizátor festivalu Pohoda **Michal Kaščák**.

V rozhovore pre Forbes Richard Rybníček porozprával o tom, čo si najviac zapamätá z ná-

ročného pandemického obdobia tohto roka, v čom spočívala jeho práca a vôbec práca samospráv, ako vnímal a vníma atmosféru medzi svojimi kolegami, ale aj občanmi miest a obcí.

www.trencin.sk 03.12.2020

Pomocná evidencia 488/01/2020

Fotorám na námestí pre originálny vianočný pozdrav

Po tom, ako sa rozžiarilo prvé svetlo na adventnom venci okolo fontány Marca Aurelia a po tom, ako už viacerí vyskúšali Zvoničku šťastia, je v centre Trenčína k dispozícii pre všetkých ešte ďalšia vianočná novinka.

Ak chcete napríklad poslať originálny vianočný pozdrav z Trenčína svojej rodine, priateľom či známym, nech sa páči.

Využite fotorám, v ktorého výzdobe nechýba srdiečko a ani imelo. Na fotografii budete vy a tiež Trenčiansky hrad. Mimochoďom, imelo je aj tento rok – ako sa

už stalo tradíciou - pod Mestskou vežou.

Ľudia si môžu pozrieť novú Galériu v okne. Je vo výklade Kultúrno – informačného

centra na Mierovom námestí. Ide o diela **Evy Mišákovej Abelovej** a **Evy Klimt**.

Výstavu pripravili šikovní a nápadití ľudia z Útvaru kultúrno-informačných služieb Mestského úradu Trenčín, ktorí stoja aj za skvelými novinkami vianočnej výzdoby v centre Trenčína.

www.trencin.sk 04.12.2020

Pomocná evidencia 494/01/2020

Primátor: Pandémia nás naučila ešte väčšej odvahe

Časopis Forbes ocenil v ťažkom roku pandémie aj prácu **Richarda Rybníčka**, primátora Trenčína a zároveň prezidenta Únie miest Slovenska. Požiadali sme ho o tradičný koncoročný rozhovor.

Ako veľmi ovplyvnila pandémia vašu prácu?

„Naplno som si uvedomil, že absolútnou prioritou v mojej pozícii je ochrana zdravia a života obyvateľov Trenčína. A prispôbil som tomu úplne všetko.“

Trenčín je vzorom v prijímaní rýchlych a zrozumiteľných opatrení. No tie sa zrejme neprijímajú ľahko.

„Viete, pred pár dňami to bolo 10 rokov, čo som prvýkrát zložil primátorský sľub. Odvtedy robíme aj ťažké a ešte ťažšie rozhodnutia. Ale s tým, čo riešime teraz, teda proti-pandemické

Tlačovka v pondelok 21. decembra po plošnom testovaní.

opatrenia, som skutočne nepočítal. Ale, ak tomu veríte a robíte veci úprimne, napriek tomu, že ľudia chvíľu nadávajú, potom to zaľahčuje. Kto chce byť populárny, nech ide do šoubiznisu. Moja filozofia je - nebáť sa ťažkých rozhodnutí a politických krokov, len ich treba dostatočne

komunikovať, vydiskutovať a vykonať. Toto sa v Trenčíne deje a toto robí vzťah medzi mnou a obyvateľmi jasným a zrozumiteľným. Ľudia vedia, čo môžu odo mňa očakávať a ja na druhej strane verím, že nikto nespochybnuje moju integritu a to, že nášmu mestu dávam všetko.“

Kým na jar sme boli opatrní a pokorní, na jeseň už bola medzi nami zlá nálada, nervozita, sklamanie, hnev. Čo sa stalo?

„Na začiatku sme nevedeli, čo to je za vírus a chorobu, všetci sme sa jednotne báli a snažili sme sa chrániť. Potom prichádzali rôzne hoaxy, konšpirácie a nezmysly, ktoré zneistili ľudí. Okrem toho, ísť z jari do leta, do slnečného počasia je na psychiku oveľa lepšie ako keď idete do tmavších a chladných dní. Potom aj vláda podcenila situáciu v lete. A je tu aj spor medzi premiérom Matovičom a podpredsedom vlády Sulíkom, čo je podľa mňa najväčšou príčinou toho stavu. Každý sa vydal svojou cestou a rozbili riadenie pandémie tak, že ľudia nevedeli, čo majú robiť. Stratili ostražitosť, dôveru vo vedenie krajiny. To spôsobilo chaos a neistotu.“

Majú odporúčania odborníkov dostatočnú silu?

„V marci – apríli sme nevedeli, čo nás čaká, čo máme robiť. Neistota bola obrovská a solidarita tiež. Vtedy existoval na úrade vlády permanentný krízový štáb, bolo to veľmi dobre riadené, aj preto sme prvú vlnu dobre zvládli. V lete sme sa všetci uvoľnili a na jeseň sa pre mňa z nepochopiteľných dôvodov cesty vedcov a politikov úplne rozišli. Veci sa rozhodujú politicky, vytratila sa priamočiarosť komunikácie. Mrzí ma to.“

Kto sú pre vás skutoční hrdinovia pandemického obdobia?

„Sú to lekári, zdravotné sestry, ale aj všetci tí, ktorí nemajú ten komfort a možnosť, aby mohli pracovať z domu. Ako sú predavačky, šoféri, vojaci, policajti železničiar a mnohí ďalší. Ale hrdinami sú aj naši seniori. Aj tí nám idú príkladom. To že

v našich centrách seniorov niekoľko týždňov nemali možnosť objasť svojich blízkych, pretože sme ich museli chrániť, izolovať. Snažili sme sa robiť všetko, aby sme im to uľahčili. No i tak to muselo byť pre nich bolestné. Obdivujem ich, svojou sebadisciplínou nám ukázali, ako žiť a fungovať bez ohrozenia seba a ostatných. Dúfam, že sa aj vďaka našim opatrovatelkám a zdravotným sestram cítia dobre a keď táto situácia pominie, im to budem môcť prísť osobne povedať a poďakovať sa za to,

akí sú úžasní.“

Ako si myslíte, že by to malo byť ďalej so školami?

Aj tu platí vytrvať a chrániť sa, aby chorobnosť klesla na úroveň, aby mohli ísť deti do školy bez testovania. Je to na nás. Ak

sa to nepodarí, bude nutné testovanie. A to zase už bude na rozhodnutí rodičov.

Trenčín bol pre Vianocami na tom veľmi zle, mesto dalo obyvateľom možnosť sa otestovať. Bude to tak aj v novom roku?

„Testovanie v novom roku bude už v komunitách. Konzultovali sme to s odborníkmi. Budeme napríklad každé dva týždne testovať asi 740 zamestnancov škôl. Je dôležité zriadiť nové mobilné odberové miesta a dať možnosť sa otestovať Trenčanom, ktorí majú príznaky a nechcú doma 10 dní čakať. Takto by sa už po 5 dňoch mohli dať otestovať, aby zistili, ako na tom sú. Budeme v kontakte i s manažermi veľkých trenčianskych podnikov, ktorí pravidelne testujú zamestnancov.“

Ako pandémie ovplyvnila rozvoj mesta?

„Život sa zastavil len na chvíľu, na jar. Museli sme niektoré investície odložiť, ale mnohé krásne veci sme dokončili –

átrium pod mestskou vežou, revitalizácia čerešňového sadu, Zlatovská ulica, cyklotrasy, vnútrobloky na Inoveckej a Východnej ulici, spojnice medzi Opatovskou a Armádnou ulicou a tak ďalej. Je to aj vďaka podpore a dobrej práci väčšiny poslancov mestského zastupiteľstva. Navyše, sa môžem oprieť o skvelý tím spoľahlivých a obetavých kolegov a ľudí na úrade. Teší ma, že nám záleží na našom meste. Verím, že to vidia a cítia aj Trenčania, ktorí sú nám nápomocní, napríklad aj svojimi podnetmi. Je toho ešte veľa, čo treba v meste opraviť či vybudovať. Na druhej strane, Trenčín dáva zo všetkých krajských miest v prepočte na obyvateľa najviac financií do znižovania modernizačného dlhu a investícií.“

Je Trenčín pripravený na ďalšie čerpanie eurofondov?

„Myslím si, že sme najlepšie pripravené mesto. Vieme presne, aký by mal byť Trenčín z hľadiska dopravy, zelene, kultúry, športu, oddychu. Musíme však veľmi tvrdo bojovať za naše projekty. Je tu príliš veľa záujmov, veľa politiky. Žiaľ, najmä na úrovni ministerstva regionálneho rozvoja a investícií je málo profesionality. No som zvyknutý prechádzať ťažkými situáciami a spormi. Verím, že budeme opäť úspešní.“

Rozpočet mesta je schválený. Aké z neho vyplývajú priority?

„Kľúčovými budú väčšie investície ako námestie Rozkvet, vnútroblok Magnus, prístavba školy na Dlhých Honoch, kontajnerové divadlo, výt'ah v Dome opatrovateľských služieb na Piaristickej ulici, investície do ciest a chodníkov, detských ihrísk, no a, samozrejme, rekonštrukcia Hviezdy. Rozpočet po-

číta aj s projektovými dokumentáciami, chceme sa posunúť bližšie k revitalizácii starého železničného mosta. Peniaze pôjdu aj do zimného štadióna, športovej haly. Budúci rok bude v Trenčíne rušno. Verím, že sa AS vráti na nový futbalový štadión. Mám informáciu od Židovskej náboženskej obce, že v budúcom roku začnú rekonštruovať synagógu, aby mohla vzniknúť koncertná sála s výbornou akustikou. Trenčín napreduje.“

Trenčín zbieral ocenenia – Nadácia Zastavme korupciu ho vyhodnotila ako štvrté najlepšie pri zadávaní verejných zákaziek. Slovenská komora architektov zase ocenila Trenčín ako mesto dobrej architektúry. Máme aj cenu za aktívnu podporu práce s mládežou, za najlepší web a pred nami je výzva priblížiť sa k titulu Európske hlavné mesto kultúry (EHMK).

„Priznám sa, že som popritom každodennom strese aj zabudol na všetky tie úspechy. Pandémia nám nedáva možnosť spyšniť. Tie ceny sú o tom, že sme fantastický tím. A v mnohom nám pomáhajú aj naši spoluobčania, svojou aktivitou a záujmom o naše mesto. Verím, že sa nám podarí vo februári postúpiť do 2. kola v kandidatúre o titul EHMK. Splnil sa mi jeden z mojich snov. Mladej generácii sme dali do rúk zodpovednosť za svoje vlastné mesto. Komunita mladých ľudí pripravila fantastický projekt, ako si predstavujú Trenčín o 20 – 30 rokov. Odviedli kus práce. Som na nich hrdý a som presvedčený, že budú úspešní. A keby sa to aj úplne nepodarilo dotiahnuť do konca, dnes tu vďaka nim máme kultúrno – spoločenskú stratégiu pre budúcnosť nášho mesta. A my podľa nej budeme postupovať.“

Vy ste boli minulý rok rozcestovaný po Slovensku. Stihli ste si užívať rodinu?

„Pre pandémiu sa mi uvoľnili víkendy, lebo neboli žiadne akcie, a tak som nikam pracovne nechodil a mohol som byť

s rodinou. Je to tak, že môj synček sa na mňa každý pondelok ráno nahnevá, lebo idem do práce a prídem veľmi, veľmi neskoro. Ale v piatok večer sme znovu kamaráti. Vie, že cez víkend budeme spolu, v nedeľu máme svoje chlapské jazdy. Je veľmi fajn, že cez víkendy si s manželkou a synom môžem užiť spoločný čas. Vytvárajú mi zázemie, bez nich by som to sám nedal. Náš syn je veľký chlapec, už s nami komunikuje, debatujeme. Užívam si to. Rád by som aj takto pozdravil svoju manželku Luciu a synčeka Olivera a chcem sa im poďakovať za lásku a podporu.“

Aký je váš odkaz pre Trenčanov na rok 2021?

„Čaká nás ešte ťažký rok. Veľmi prosím Trenčanov o sebadisciplínu a rešpektovanie pravidiel. Ja sa celý život snažím udržiavať kritické myslenie, veľa čítať a robiť si na veci svoj názor. Ten budem vždy nahlas hovoriť. Preto chcem povedať, že budem medzi prvými, ak to bude možné, ktorý sa pôjde zaočkovať. Verím

vedcom, že vakcinácia je cestou von z tejto situácie. Chcem poprosiť ľudí, aby sa na vec pozerali s rozvahou a nepodliehali deštrukčným náladám. Chcem všetkých poprosiť, poďme sa v čo najväčšom množstve zaočkovať a spoločne sa z toho dostať von. Naša sloboda znamená i zodpovednosť. Majme v úcte seba i svojich spoluobčanov. Pandémia nám ukázala, že máme byť oveľa odvážnejší v rozhodnutiach. Naučila nás, že keď chceme žiť lepšie, treba tomu niečo obetovať. Naše mesto považujem za veľmi silné a jeho obyvateľov za lokálpatriotov. Nech nám to vydrží. Zároveň platí tá krásna veta, ktorá je na-

písaná na Mestskej veži: „Keď Pán nechráni toto mesto, darmo
bdie ten, kto ho stráži.“

Info 29.12.2020

Pomocná evidencia 530/01/2020